

Minima in Almere 2015

Gemeente Almere

Rapportage

Minima in Almere 2015

COLOFON

Gemeente Almere

Onderzoek en rapportage

Gemeente Almere / SBC / Team Onderzoek & Statistiek

Klaske Grimmerink

Trix Janssen

Opdrachtgever:

Gemeente Almere / Dienst Sociaal Domein / Afd Maatschappelijke ontwikkeling

Juni 2016

Contactgegevens

Gemeente Almere

Postbus 200

1300 AE Almere

Tel: 14 036

onderzoek&statistiek@almere.nl - www.osalmere.nl - [@OSAlmere1](https://twitter.com/OSAlmere1)

Gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

Personen afgebeeld op de omslag van deze uitgave hebben geen relatie tot het onderwerp van de rapportage.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding en leeswijzer	4
1. Inkomens van Almeerse huishoudens	5
2. Cliënten inkomensregelingen Almere.....	8
2.1 Omvang en ontwikkeling cliëntenpopulatie inkomensregelingen.....	8
2.2 Duur gebruik inkomensregelingen.....	9
2.3 Ruimtelijke spreiding cliënten inkomensregelingen	10
2.4 Kenmerken cliënten inkomensregelingen Almere	10
2.5 Kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen.....	11
3. Langdurige cliënten inkomensregelingen Almere	14
3.1 Omvang en spreiding langdurige cliëntenpopulatie	14
3.2 Kenmerken langdurige cliënten inkomensregelingen	15
3.3 Kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen.....	16
4. Gebruik van inkomensregelingen	18
4.1 Gebruik regelingen.....	19
4.2 Stapeling gebruik regelingen	20
4.3 Gebruik regelingen naar duur cliëntrelatie	20
4.4 Niet-gebruik van regelingen door rechthebbenden	21
4.5 Gebruik bijzondere bijstand uitgelicht.....	21
4.6 Gebruik Stadsfonds	23
5. Schulden	24
5.1 Omvang cliëntenpopulatie schuldenaanpak.....	24
5.2 Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaanpak	25
5.3 Spreiding huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaanpak.....	26
Bijlage 1 – Verantwoording	27
Bijlage 2 – Bedragen sociaal minimum 2015	28
Bijlage 3 – Wijkoverzicht cliënten inkomensregelingen 2015	29

Samenvatting

Almere vergeleken

In Almere ligt het gemiddeld besteedbaar huishoudeninkomen in 2013 (meest recente cijfers CBS), evenals in voorgaande jaren, iets boven het landelijk gemiddelde. Ook ligt het boven dat van de andere grote steden. Zowel in Almere als landelijk is het gemiddeld besteedbaar inkomen in Almere tussen 2012 en 2013 licht gestegen. Het aandeel huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum is in Almere in 2013 nagenoeg gelijk aan het landelijke gemiddelde, terwijl het aandeel met een inkomen tot 105% iets groter is.¹

Omvang groep cliëntenhuishoudens inkomensregelingen

In 2015 telt Almere in totaal 9.937 huishoudens die gebruik maken van één of meerdere inkomensregelingen van de gemeente Almere. Inherent aan de aanspraak op deze regelingen is dat het huishoudeninkomen in ieder geval niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum, maar in de meeste gevallen niet hoger dan 105%. De gehele cliëntenpopulatie betreft in totaal 12% van de Almeerse huishoudens. Dit aandeel is gelijk aan de omvang van de cliëntenpopulatie in 2014, 2013 en 2012. Vanaf 2013 mag geen gebruik meer worden gemaakt van gegevens van de Belastingdienst over de huurtoeslag, waardoor er geen compleet beeld meer is van het aantal minimahuishoudens in Almere. Wel kan er met de gegevens van voorgaande jaren en de overige data van 2015 een schatting gemaakt worden van het aantal in 2015. Het aantal Almeerse minimahuishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in 2015 wordt geschat op 11.700, wat een zeer geringe afname ten opzichte van 2014 betekent. Het betreft 14% van alle huishoudens.

Kenmerken cliëntenhuishoudens inkomensregelingen

Bijna de helft van de cliëntenpopulatie inkomensregelingen wordt gevormd door alleenstaanden (45%) en bijna een kwart is een eenoudergezin (24%). Van alle eenoudergezinnen in Almere is een derde cliënt van een of meerdere inkomensregelingen. Van de alleenstaanden is dat 17%. Vier op de tien huishoudens in de cliëntenpopulatie hebben een Nederlandse achtergrond en de helft is van niet-westerse afkomst. Naar verhouding kennen vooral de oudere wijken van Almere met veel sociale huurwoningen een groot aandeel huishoudens dat één of meerdere regelingen gebruikt.

Kinderen in cliëntenhuishoudens inkomensregelingen

Kinderen in minimahuishoudens verkeren in een kwetsbare situatie en dit kan hun kansen om zich te ontwikkelen negatief beïnvloeden. In gezinnen met weinig financiële armslag kunnen kinderen vaak niet meedoen aan maatschappelijke, recreatieve en culturele activiteiten omdat daarvoor geen geld is. Voor 2015 wordt het aantal kinderen in minimahuishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum op 7.430 geschat, een aantal dat weinig verschilt van 2014. Zowel in voorgaande jaren als in 2015 betreft het 16% van alle Almeerse kinderen tot 18 jaar. Van alle kinderen behoort in 2015 13% tot een huishouden dat cliënt is van één of meer inkomensregelingen en een inkomen heeft tot 120% van het sociaal minimum. Het gaat om 6.181 kinderen. Bijna de helft van deze kinderen is in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar). Twee derde groeit op in een eenoudergezin. Naar verhouding hebben kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie vaker een niet-westerse achtergrond dan gemiddeld. Om de ontplooiingskansen van kinderen uit minimahuishoudens te vergroten, bijvoorbeeld door sportieve of culturele activiteiten, kunnen organisaties bij het Almeerse Stadsfonds subsidie aanvragen. Het aantal bereikte kinderen door het Stadsfonds is ruim 2.000 in 2015, wat een groter aantal is dan in voorgaande jaren.

Langdurige cliënten inkomensregelingen

Het aantal langdurige minimahuishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum wordt voor 2015 geschat op 5.392. Het aantal langdurige cliënten van inkomensregelingen met een inkomen tot 105% (5.321) verschilt daar weinig van aangezien voor de berekening van de duur van de minimumsituatie de gegevens van de huurtoeslag niet worden gebruikt. In tegenstelling tot de totale cliëntenpopulatie is het aantal langdurige cliënten op het laagste minimumniveau niet licht gedaald, maar licht toegenomen ten opzichte van 2014. In 2015 betreft het ruim de helft (54%) van de cliëntenpopulatie inkomensregelingen en 6,3% van alle Almeerse huishoudens. In de huishoudens die langdurig cliënt zijn en een inkomen hebben tot 105% groeien 3.378 kinderen op, wat neerkomt op 7,2%

¹ Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

van alle Almeerse kinderen. Dit betekent een lichte daling ten opzichte van 2014, toen het 7,4% van de kinderen betrof.

Gebruik inkomensregelingen

Regelingen om minimahuishoudens te ondersteunen kennen een verschillend gebruik en verschillende doelen en inkomensgrenzen. Algemene bijstand is de meest gebruikte regeling voor huishoudens met een inkomen tot het sociaal minimum, gevolgd door de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen. Van deze cliënten heeft 64% in 2015 bijstand gekregen en ontving 63% kwijtschelding. De bijzondere bijstand is de derde meest gebruikte regeling, en kent een gebruik van 29% van de huishoudens die er mogelijk recht op zouden kunnen hebben. Het gebruik van de algemene bijstand is sinds 2009 geleidelijk toegenomen, maar kende tussen 2014 en 2015 de kleinste toename (1%) sinds jaren. Tussen 2014 en 2015 is ook het gebruik van de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag (voorheen langdurigheidstoeslag) toegenomen. De kwijtschelding van gemeentebelastingen, het woonlastenfonds, de aanvullende bijstand voor ouderen en vooral de aanvullende ziektekostenverzekering worden in 2015 minder gebruikt dan in 2014. Bij de ziektekostenverzekering hangt de sterke afname in het gebruik samen met de overgang naar een nieuwe zorgverzekeraar.

Schuldenproblematiek

Kwetsbare financiële situaties ontstaan als er sprake is van schulden. Het aantal huishoudens dat via PLANgroep ondersteund wordt om hun financiële situatie op orde te krijgen bedraagt 1.828 in 2015. Ruim de helft van deze huishoudens kreeg een schulddienstverleningstraject bij PLANgroep en 35% werd doorverwezen naar een zorgaanbieder voor ondersteuning bij het stabiliseren van de schuld (OSS). Het aantal cliënten van de Almeerse schuldenaanpak is in 2015 ongeveer even groot als in 2014.

Inleiding en leeswijzer

Minimahuishoudens leven in een kwetsbare situatie, vooral als de minimumsituatie langdurig is. Door de geringe financiële armslag kunnen zij minder meedoen aan sociale en culturele activiteiten en is er een groter risico op het ontstaan van schulden, terwijl voor de aflossing daarvan weinig ruimte is. De risico's gelden des te meer als de minimumsituatie langdurig is. In het uiterste geval kan dit leiden tot sociale uitsluiting, oftewel een situatie waarin een groep huishoudens niet meer 'mee kan doen' en niet meer betrokken is bij de samenleving. Inkomensondersteunende maatregelen vormen dan een (noodzakelijke) steun in de rug voor deze groep. Een samenleving is immers gebaat bij participerende burgers.

In deze negende rapportage over minima in Almere wordt opnieuw het beeld geschetst van huishoudens die rond moet komen met een minimuminkomen. Helaas wordt in deze rapportage, net als die over 2013 en 2014, niet meer gerapporteerd over 'de Almeerse minimahuishoudens' aangezien het beeld dat er nu is niet alle minimahuishoudens betreft. Dit heeft te maken met de data over huurtoeslag van de Belastingdienst die met ingang van 2013 niet meer voor de minimarapportage gebruikt mogen worden. Om deze reden wordt in de hoofdstukken 2 t/m 4 gerapporteerd over 'cliënten inkomensregelingen Almere' in plaats van over minimahuishoudens. Wel wordt op basis van de beschikbare data van voorgaande jaren een schatting gemaakt van het aantal minima in 2015.

Inherent aan de inkomensregelingen is dat het inkomen van de huishoudens die er een beroep op doen niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum en in de meeste gevallen niet hoger dan 105%. In de rapportage wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum en huishoudens met een inkomen tussen 105% en 120% van het sociaal minimum.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt een algemeen beeld geschetst van de inkomenssituatie van Almeerse huishoudens aan de hand van landelijke cijfers van het CBS. Hiermee kan de inkomenssituatie en de omvang van de groep minima vergeleken worden met het landelijk gemiddelde en dat van andere grote steden.

In hoofdstuk 2 komen de cliënten van de inkomensregelingen in Almere aan bod. Naast omvang en ontwikkeling van de cliëntenpopulatie worden kenmerken van deze huishoudens geschetst, zoals het huishoudentype en de leeftijd. In de rapportage wordt ook aandacht besteed aan de spreiding van de cliënten van de Almeerse inkomensregelingen over de stad. De situatie van kinderen in huishoudens die cliënt zijn van één of meer inkomensregelingen krijgt extra aandacht in §2.5. Kinderen kunnen zelf weinig doen aan hun armoedesituatie, waardoor zij extra kwetsbaar zijn. Door financiële belemmeringen zijn kinderen in arme gezinnen minder in staat mee te doen aan activiteiten en lopen daardoor risico's op sociale uitsluiting en achterstelling. Dit kan gevolgen hebben voor de ontwikkelingskansen van kinderen. In het uiterste geval bestaat er een risico op intergenerationele armoede, wat wil zeggen dat de armoede van ouder op kind wordt overgedragen.²

In hoofdstuk 3 staat de groep huishoudens die langdurig van één of meerdere inkomensregelingen afhankelijk zijn centraal. Het gaat om huishoudens die al drie jaar of langer van een inkomen tot 105% van het sociaal minimum leven. Ook van deze groep wordt een aantal kenmerken geschetst. De negatieve gevolgen van het leven op een minimumniveau gelden voor langdurige minima nog sterker. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat er onvoldoende toegang tot voorzieningen en tot de arbeidsmarkt is, ook wel materiële deprivatie genoemd.³ In Nederland blijken het vooral eenoudergezinnen, arbeidsongeschikten en mensen met een slechte gezondheid te zijn die de grootste risico's lopen om langdurig in een armoedesituatie te verkeren.⁴

Hoofdstuk 4 beschrijft hoeveel huishoudens daadwerkelijk gebruik maken van diverse inkomensregelingen en hoeveel huishoudens dat niet doen. Ook het gebruik van het Stadsfonds is in dit hoofdstuk opgenomen. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de schuldenproblematiek van Almeerse huishoudens en op de kenmerken van huishoudens die cliënt zijn van schulddienstverlening.

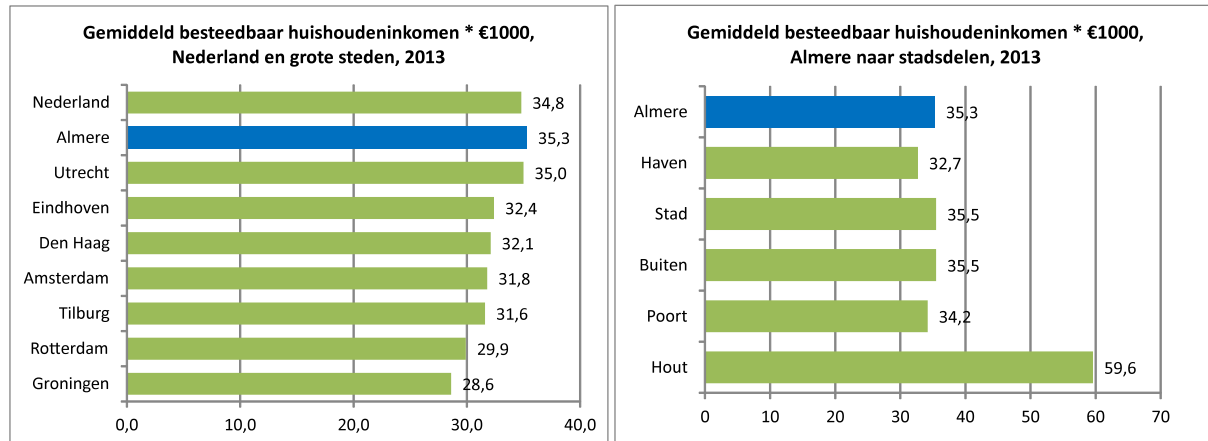
² SCP (2009): Kunnen alle kinderen meedoen? / SCP (2010): Sociale uitsluiting bij kinderen

³ Schuyt en Voorham (2000): Sociale uitsluiting

⁴ SCP (2009): Betrekkelijke betrokkenheid. Sociaal en Cultureel rapport 2008

1. Inkomens van Almeerse huishoudens

Op basis van het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt in dit hoofdstuk de inkomenssituatie van Almeerse huishoudens in beeld gebracht over 2013.⁵ Dit zijn de meest actuele inkomensgegevens die landelijk beschikbaar zijn.

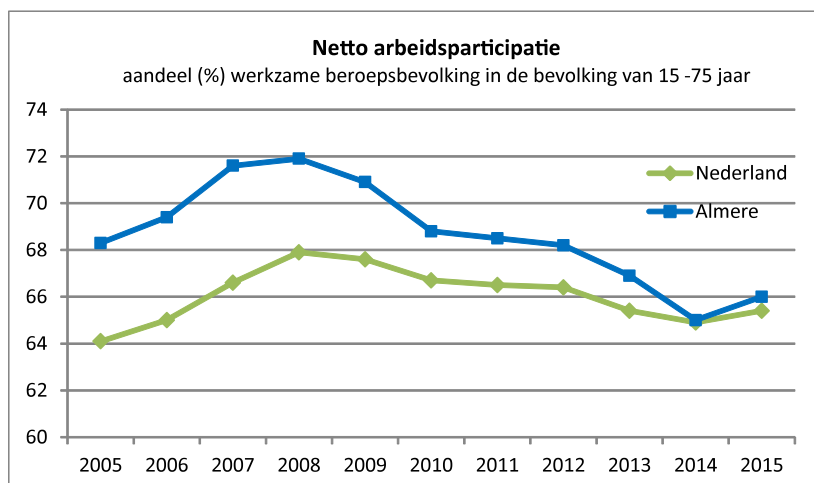

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Het gemiddeld besteedbaar huishoudeninkomen⁶ ligt in Almere al jaren iets boven het landelijk gemiddelde en dat van andere grote steden. Het Almeerse gemiddelde inkomen is iets gestegen tussen 2012 (€34.900) en 2013 (€35.300). Eenzelfde lichte groei was er op landelijk niveau en in de andere grote steden.

Binnen Almere is in Almere Haven het gemiddelde inkomen het laagst en in Almere Hout veruit het hoogst. De woningvoorraad in Almere Hout is gemiddeld de duurste van heel Almere, waardoor er relatief veel mensen met hoge inkomens wonen. In voorgaande jaren was het inkomen in Poort altijd het laagst, wat samenhangt met het grote aandeel woningen in het goedkope segment en de relatief jonge bevolking. In 2013 is echter het inkomen het laagst in het stadsdeel met de oudste bevolking, Almere Haven. In tegenstelling tot in de andere stadsdelen is hier ook het inkomen gedaald tussen 2012 en 2013. Haven kent veel 65-plussers en deze groep neemt bovendien sterker toe dan gemiddeld. Aangezien deze groep relatief vaak een laag inkomen heeft verklaart dit het dalende gemiddelde inkomen in Haven. De woningen en inwoners in Stad en Buiten hebben een meer gemiddeld profiel.

Bron: CBS Statline

Een reden voor het hogere gemiddelde huishoudeninkomen in Almere was altijd de hogere netto arbeidsparticipatie⁷ en daarmee samenhangend relatief veel huishoudens met twee inkomens (tweeverdieners). Het verschil tussen de landelijke en de Almeerse netto arbeidsparticipatie is echter steeds kleiner geworden en in 2014 was het nagenoeg verdwenen. In 2015 is de netto arbeidsparticipatie weer gestegen en dit betrof in Almere een sterkere stijging dan gemiddeld in Nederland.

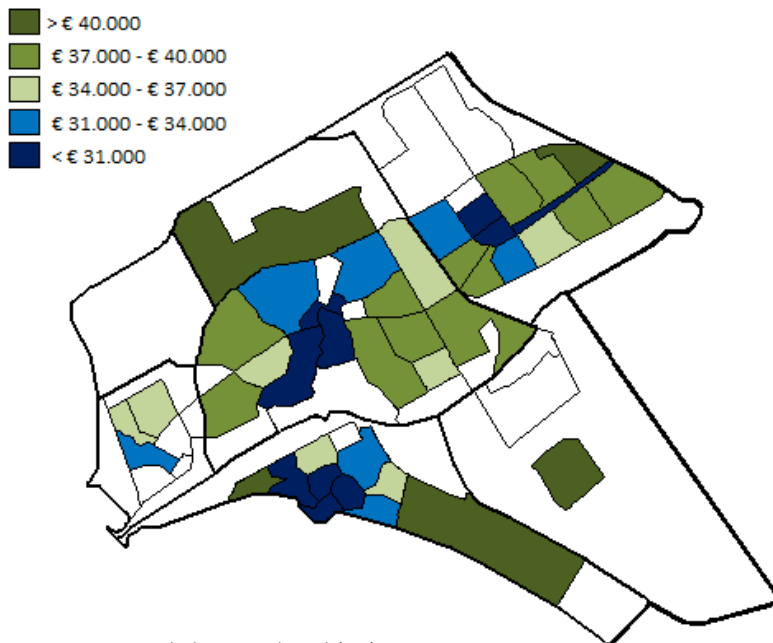
⁵ CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013.

⁶ CBS definitie: Het besteedbare inkomen is het bruto-inkomen verminderd met: betaalde inkomensoverdrachten, premies inkomensverzekeringen, premies ziektekostenverzekeringen, belastingen op inkomen en vermogen. Betaalde inkomensoverdrachten bestaan uit overdrachten tussen huishoudens zoals de alimentatie betaald aan de ex-echtgeno(o)t(e). Premies inkomensverzekeringen betreffen premies betaald voor verzekering in verband met werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en pensioen. Premies ziektekostenverzekeringen omvatten de premies zorgverzekering en de premie AWBZ.

⁷ Netto arbeidsparticipatie is het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking van 15 tot 75 jaar.

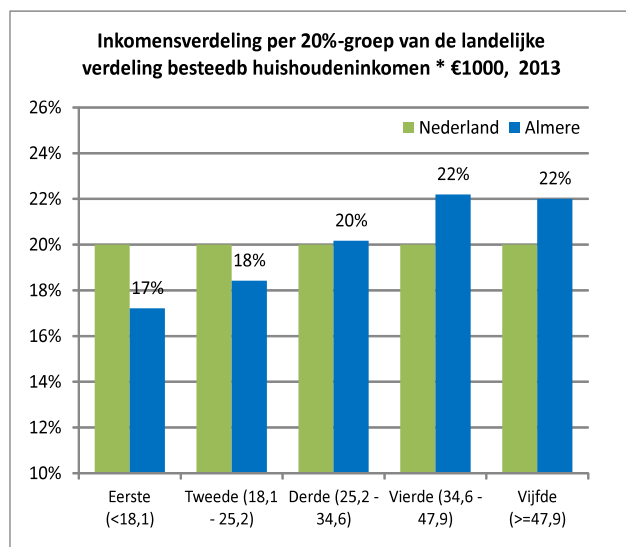
De inkomensverdeling over de wijken van Almere laat zien dat gemiddeld de laagste inkomens te vinden zijn in de centrumwijken en de (oude) woonwijken daaromheen. In grote lijnen geldt: hoe ouder de wijk, hoe lager het gemiddeld besteedbaar huishoudeninkomen. Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het gemiddelde inkomen per wijk.

Gemiddeld besteedbaar huishoudeninkomen 2013, Almere naar wijken

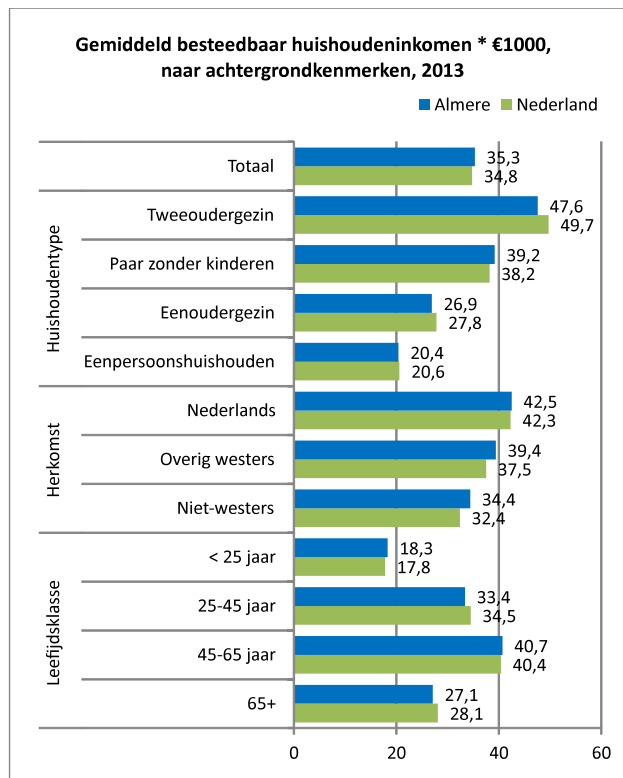

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Als alle Nederlandse huishoudens naar inkomen worden verdeeld in vijf groepen van 20% en de inkomensgrenzen van deze groepen worden toegepast op Almere, is te zien dat er in Almere naar verhouding minder huishoudens met lage inkomens zijn en meer midden- en hoge inkomens in de vierde en vijfde groep.

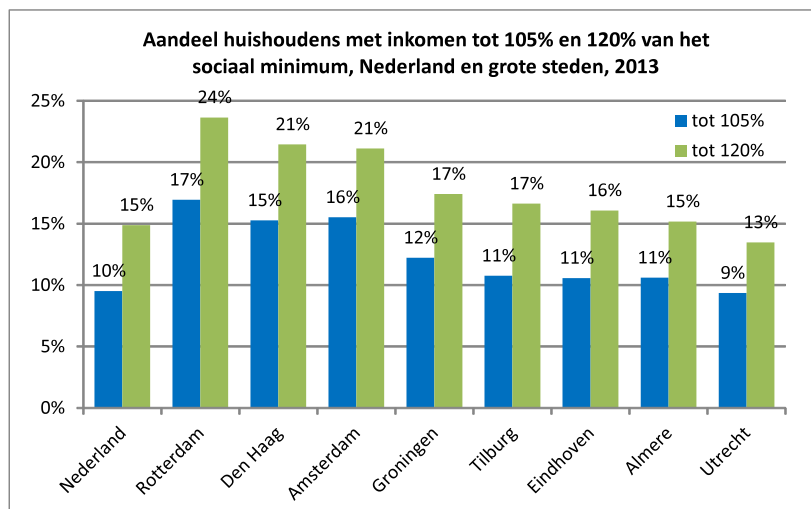
Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Alleenstaanden en eenoudergezinnen hebben gemiddeld een lager inkomen dan de andere huishoudentypen. Dit geldt zowel voor Almere als voor Nederland als geheel. Deze huishoudens moeten rondkomen van één inkomen, terwijl bij een groot deel van de andere huishoudentypen sprake is van twee inkomens. In Almere hebben de paren zonder kinderen het iets breder dan gemiddeld in Nederland maar voor gezinnen met kinderen is juist het tegenovergestelde het geval. Autochtone Nederlanders hebben gemiddeld genomen een hoger inkomen dan allochtone Nederlanders. Vooral huishoudens van niet-westerse afkomst hebben lagere inkomens. De inkomenssituatie van zowel westerse als niet-westerse allochtone huishoudens in Almere is wel gunstiger dan gemiddeld in Nederland. Voor de huishoudens van Nederlandse herkomst geldt dit ook, maar in minder sterke mate. Van de verschillende leeftijdsgroepen hebben de jongste en de oudste groepen het het minst breed. Almeerse 65-plussers hebben iets minder te besteden dan gemiddeld in Nederland en voor huishoudens jonger dan 25 jaar geldt het tegengestelde.

Uit de CBS-cijfers blijkt dat er naar verhouding in Almere in 2013 evenveel minimahuishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum zijn als gemiddeld in Nederland. Het aandeel huishoudens met een inkomen tot 105% is iets groter in Almere. In andere grote steden, uitgezonderd Utrecht, is sprake van een groter aandeel minimahuishoudens.

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2012

2. Cliënten inkomensregelingen Almere

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de omvang en samenstelling van de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen van de gemeente Almere. Inherent aan de betreffende inkomensregelingen is dat het inkomen van de huishoudens die er een beroep op doen in ieder geval niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum (met uitzondering van bijzondere bijstand) en in de meeste gevallen zelfs niet hoger dan 105%. Het gaat dus om minimahuishoudens. Echter in tegenstelling tot voorgaande jaren mag met ingang van 2013 geen gebruik gemaakt worden van gegevens over gebruik van huurtoeslag van de Belastingdienst. Het beeld van de minimahuishoudens in Almere is daarmee niet meer helemaal compleet. Daarom wordt in deze rapportage gesproken over 'cliënten inkomensregelingen Almere'. Van het totaal aantal minimahuishoudens in 2013, 2014 en 2015 is wel een schatting gemaakt op basis van de beschikbare data, cijfers uit voorgaande jaren en landelijke ontwikkelingen. Het beeld van de cliëntenpopulatie en van het aantal minimahuishoudens is van belang voor de ontwikkelingen van de gemeentelijke taken op sociaal gebied. Leven op een minimumniveau, vooral als die situatie langdurig is, brengt maatschappelijke risico's met zich mee, zoals schulden, sociale uitsluiting en achterstanden.

De cliënten worden in beeld gebracht met behulp van diverse informatiebronnen. Het betreft registraties van zeven inkomensregelingen. De cliëntenpopulatie bestaat uit huishoudens die een bijstandsuitkering ontvangen of gebruik maken van één of meerdere inkomensondersteunende regelingen uitgevoerd door de gemeente en één regeling uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank.⁸ Huishoudens die géén gebruik maken van enige regeling of alleen van de huurtoeslag blijven in de analyse buiten beeld. Er worden binnen deze cliëntenpopulatie twee inkomensniveaus onderscheiden: tot 105% van het sociaal minimum en 105-120% van het sociaal minimum. Daarnaast worden de cliënten beschreven aan de hand van een aantal achtergrondkenmerken.

2.1 Omvang en ontwikkeling cliëntenpopulatie inkomensregelingen

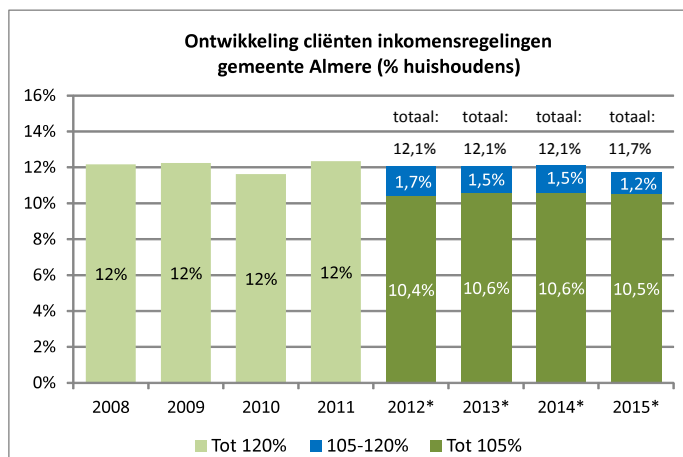
De cliëntenpopulatie van inkomensregelingen van de gemeente Almere bestaat in 2015 uit 9.937 huishoudens. Hiervan heeft het grootste deel, 8.940 huishoudens oftewel 90%, een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. De overige 997 huishoudens hebben een inkomen tussen 105% en 120% van het sociaal minimum. Het absolute aantal is iets gedaald ten opzichte van 2014, toen het in totaal 10.176 huishoudens betrof. Ook in relatief opzicht is er sprake van een kleine daling: van 12,1% in 2014 naar 11,7% in 2015. Dit betekent dat in 2015 bijna één op de acht Almeerse huishoudens tot de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen van de gemeente behoort.

Sinds 2008 blijft de omvang van de cliëntenpopulatie van de gemeentelijke inkomensregelingen vrij stabiel rond 12% van de huishoudens. In het laatste jaar is er sprake van een zeer lichte daling. Deze daling heeft zich het sterkst voorgedaan bij de groep huishoudens met een inkomen tussen 105% en 120% van het sociaal minimum. De daling wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het kleinere aantal huishoudens dat gebruik maakt

Aantal cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Minimumniveau	Aantal huishoudens	% van alle huishoudens
Tot 105%	8.940	10,5%
105% tot 120%	997	1,2%
Totaal cliënten	9.937	11,7%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

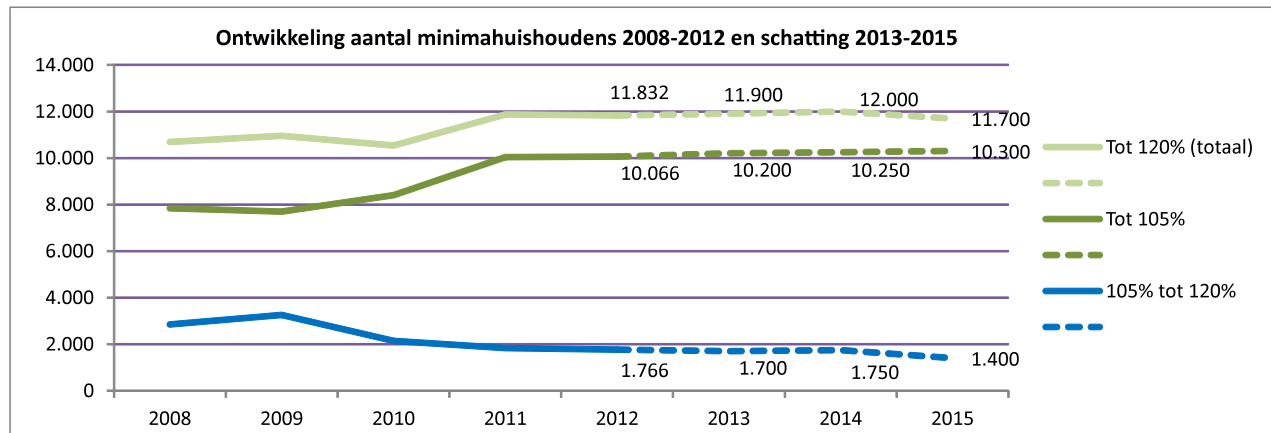
* Vanaf 2012 worden de twee minimumniveaus apart weergegeven. Van de andere jaren is de splitsing niet meer te maken met terugwerkende kracht.

Bronnen: Databestanden Cliënten inkomensregelingen Almere 2013-2015;

Minimabestanden 2008-2012

⁸ Gemeente: Algemene Bijstand (uitkering Participatiewet, voorheen Wet Werk en Bijstand), Bijzondere Bijstand, Individuele inkomensvoorziening (voorheen langdurigheidstoeslag), Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, Aanvullende ziektekostenverzekering, Woonlastenfonds. SVB (Sociale Verzekeringsbank): Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO). Deze bestanden zijn gekoppeld aan de BRP (Basisregistratie Persoonsgegevens) op persoonsniveau. Hieruit is een onderzoeksbestand ontstaan op persoons- en huishoudensniveau. Ook gegevens van de schulddienstverlening zijn hieraan gekoppeld.

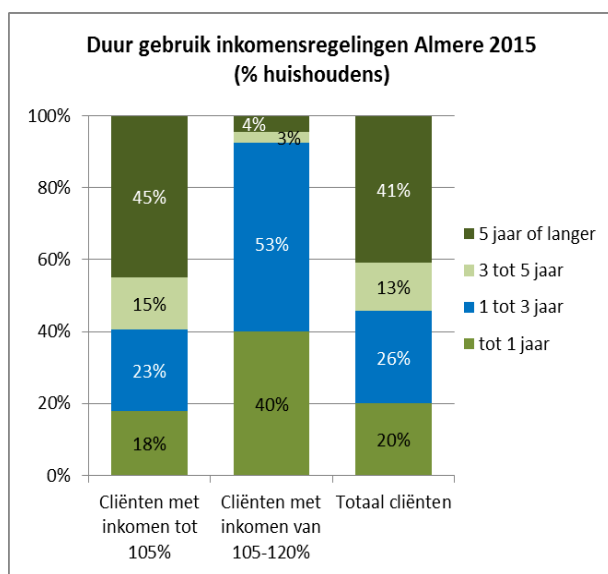
van de inkomensregeling aanvullende ziektekostenverzekering. Deze collectieve zorgverzekering bedoeld voor minimahuishoudens wordt sinds 2015 aangeboden door een nieuwe zorgverzekeraar. Een deel van de cliënten heeft ervoor gekozen bij de oude zorgverzekeraar aangesloten te blijven en is niet mee overgegaan naar de nieuwe verzekeringsmaatschappij.

De omvang van de groep minimahuishoudens in 2015 wordt op 11.700 huishoudens geschat. Dit aantal verschilt slechts licht van de voorgaande jaren. Zowel in 2015 als in de jaren daarvoor betreft het 14% van de Almeerse huishoudens. De groep minima die door de veranderde methode buiten beeld blijft in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen is in 2015 naar schatting ongeveer 1.800 huishoudens groot.

2.2 Duur gebruik inkomensregelingen

Vier op de tien cliënten van gemeentelijke inkomensregelingen gebruikt al langer dan vijf jaar één of meerdere vormen van inkomensondersteuning. Voor 13% van de cliëntenpopulatie duurt het gebruik drie tot vijf jaar en een kwart is één tot drie jaar afhankelijk van inkomensondersteuning. 20% van de cliënten gebruikt korter dan een jaar een of meerdere vormen van ondersteuning. Bij de huishoudens met een inkomen tussen 105% en 120% van het sociaal minimum is het aandeel dat langer dan drie jaar afhankelijk is van inkomensondersteuning veel kleiner dan bij de totale cliëntenpopulatie, namelijk in totaal 7%. Dit is een sterke daling ten opzichte van 2014, die voornamelijk veroorzaakt wordt door een kleiner aantal cliënten met een aanvullende zorgverzekering via de gemeente.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Duur gebruik inkomensregelingen Almere 2015 (aantal huishoudens)

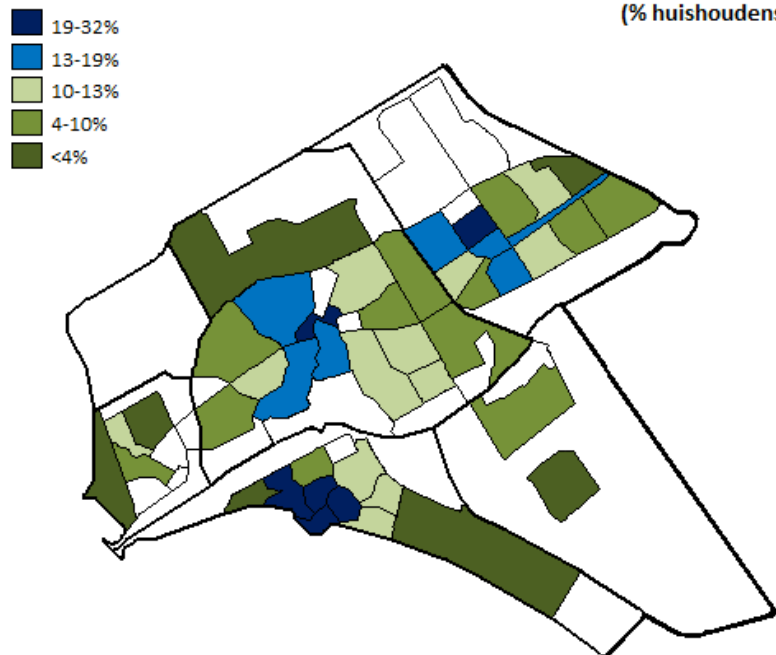
	Cliënten met inkomen tot 105%	Cliënten met inkomen van 105%-120%	Totaal cliënten
tot 1 jaar	1.590	398	1.988
1 tot 3 jaar	2.028	525	2.553
3 tot 5 jaar	1.299	31	1.330
5 jaar of langer	4.022	44	4.069
Totaal cliënten	8.939	998	9.937

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

2.3 Ruimtelijke spreiding cliënten inkomensregelingen

Omvang cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2015, naar wijken

(% huishoudens)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

De ruimtelijke spreiding van de cliëntenpopulatie van de gemeentelijke inkomensregelingen laat zien dat concentraties zich bevinden in de binnenring van Almere Haven, in de wijken die in het noordwesten grenzen aan Centrum Almere Stad en in en rond het centrum van Almere Buiten. Dit zijn met name de oudere wijken van Almere met relatief veel sociale huurwoningen. De wijken met relatief de meeste huishoudens in de cliëntenpopulatie zijn Staatsliedenwijk, De Hoven en De Wierden. In Duin, Overgooi en Vogelhorst zijn nauwelijks cliënten inkomensondersteuning te vinden.

Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage cliëntenhuishoudens per wijk.

Wijken met grootste en wijken met kleinste cliëntenpopulatie (% huishoudens) inkomensregelingen Almere 2015

Top-10 grootste cliëntenpopulatie inkomensregelingen	
Staatsliedenwijk	32%
De Hoven	25%
De Wierden	25%
De Werven	20%
Centrum Almere Haven	20%
Molenbuurt	19%
Stedenwijk	19%
Indischebuurt	18%
Centrum Almere Buiten	16%
Centrum Almere Stad	14%

Top-10 kleinste cliëntenpopulatie inkomensregelingen	
Overgooi	x
Duin	x
Vogelhorst	1%
Sieradenbuurt	1%
De Velden	1%
Noorderplassen	3%
Homeruskwartier	5%
Nobelhorst	6%
De Gouwen	7%
Stripheldenbuurt	8%

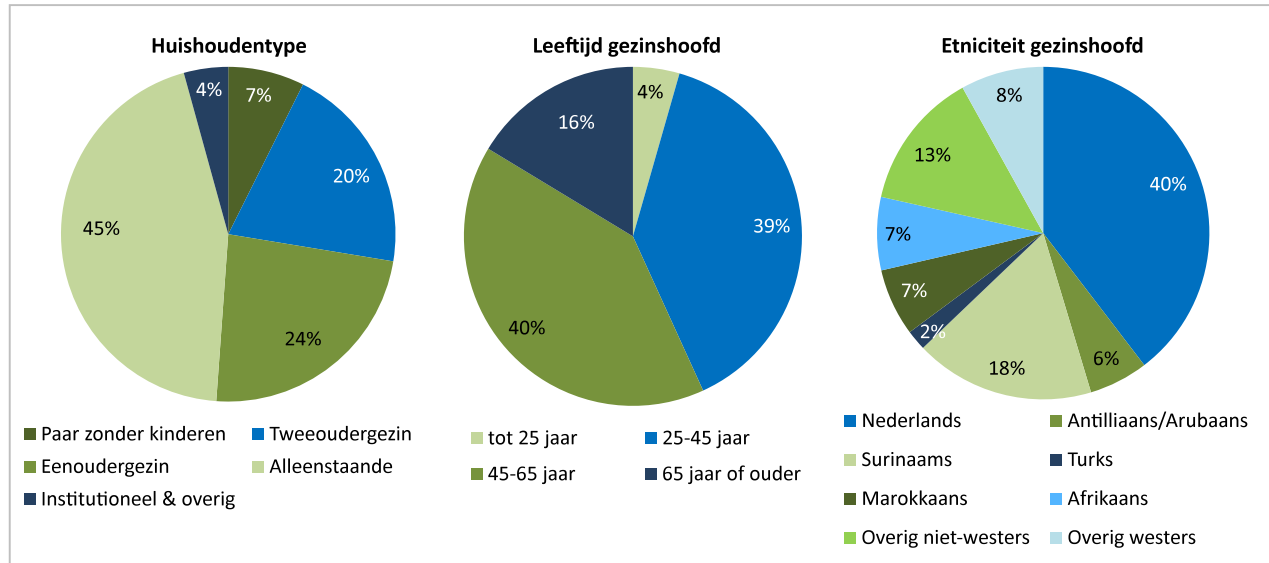
* Bij 5 huishoudens of minder wordt een 'x' weergegeven.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

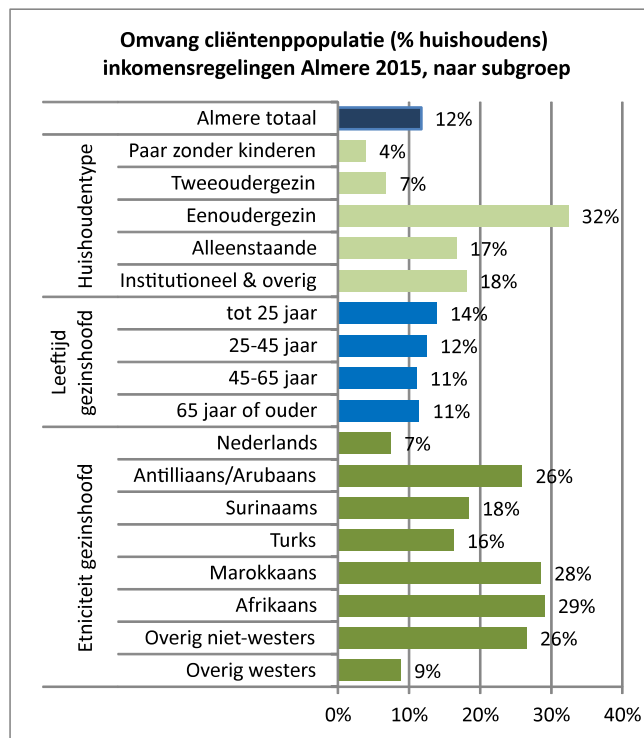
2.4 Kenmerken cliënten inkomensregelingen Almere

Veruit de meeste huishoudens (45%) in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen zijn alleenstaanden. Eenoudergezinnen en tweoudergezinnen met kinderen tot 18 jaar vormen daarna de grootste groepen. Van vier op de tien huishoudens die enige vorm van inkomensondersteuning ontvangen van de gemeente is het gezinshoofd tussen de 45 en 65 jaar oud. Van een bijna even grote groep is het hoofd van het huishouden tussen de 25 en 45 jaar. Een kleiner deel van 16% van de huishoudens heeft een 65-plusser aan het hoofd. Wat betreft etniciteit heeft de grootste groep cliënten, 40%, een Nederlandse achtergrond. Surinamers vormen met 18% qua omvang de tweede groep. Groepen met een andere etnische achtergrond vormen kleinere delen van de cliëntenpopulatie van Almeerse inkomensregelingen.

Kenmerken cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2015 (% huishoudens)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Naar verhouding van de totale subgroep valt bij de huishoudentypes op dat eenoudergezinnen relatief het vaakst tot de cliëntenpopulatie behoren. Maar liefst één op de drie eenoudergezinnen maakt gebruik van een of meer gemeentelijke inkomensregelingen. Ook onder de alleenstaanden en institutionele en overige huishoudens bevinden zich relatief gezien meer cliënten dan gemiddeld in Almere. Bij institutionele en overige huishoudens kan gedacht worden aan personen woonachtig in zorginstellingen en huishoudens van meer dan twee generaties. Tussen de verschillende leeftijdsgroepen zijn de verschillen kleiner. Onder de jongste groep zijn er naar verhouding wel meer huishoudens die behoren tot de cliëntenpopulatie dan gemiddeld. Van de verschillende etnische groepen kennen de huishoudens met een gezinshoofd van Afrikaanse en Marokkaanse herkomst de grootste aandelen cliënten van de inkomensregelingen. Ook onder Antilliaanse/Arubaanse en overig niet-westerse huishoudens is het gebruik van inkomensondersteuning relatief zeer hoog. Onder huishoudens met een hoofd van Nederlandse en overig westerse afkomst is het gebruik van regelingen lager dan gemiddeld.

2.5 Kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen

Het leven in een minimahuishouden beïnvloedt de kansen van kinderen om zich te ontwikkelen. Kinderen kunnen zelf weinig doen aan hun armoedesituatie, waardoor zij extra kwetsbaar zijn.⁹ Armoede heeft negatieve effecten op de sociale, emotionele, cognitieve en lichamelijke ontwikkeling van kinderen. Doordat kinderen in een armoedesituatie minder in staat zijn om maatschappelijk te participeren lopen zij risico's op sociale uitsluiting en achterstelling, zo blijkt uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau.¹⁰

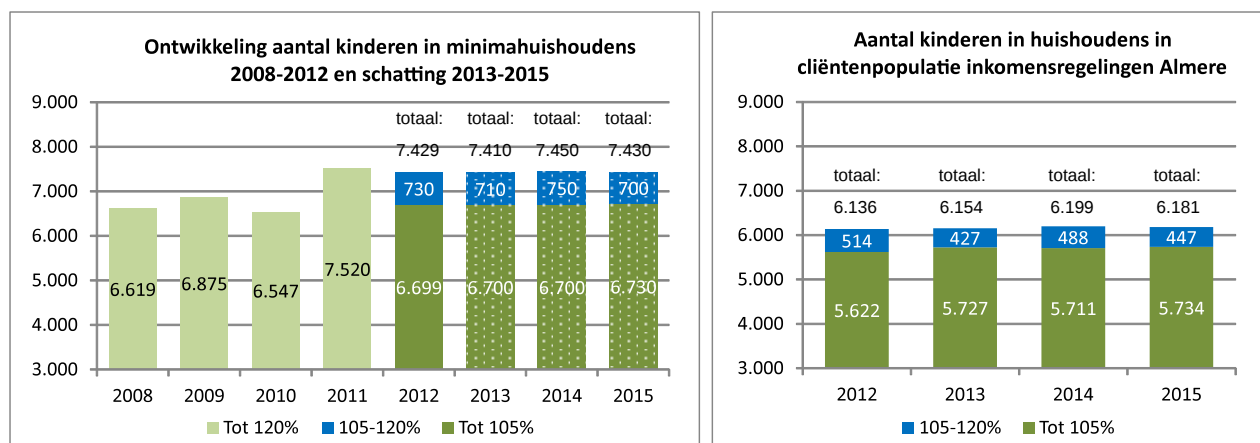
Het aantal kinderen tot 18 jaar in minimahuishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum wordt voor 2015 geschat op 7.430. Dit aantal verschilt nauwelijks van de voorgaande jaren. Net als in 2013 en 2014 wordt

⁹ SCP / CBS (2010): Armoede Signalement 2012

¹⁰ SCP (2009): Kunnen alle kinderen meedoen? / SCP (2010): Sociale uitsluiting bij kinderen

het percentage kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden voor 2015 op 16% geschat. Het aandeel kinderen binnen die groep dat in een huishouden opgroeit dat tot de laagste inkomensgroep (tot 105% van het sociaal minimum) behoort, wordt net als in 2013 en 2014 geschat op 90%. In absoluut opzicht gaat het naar schatting om 6.730 kinderen.

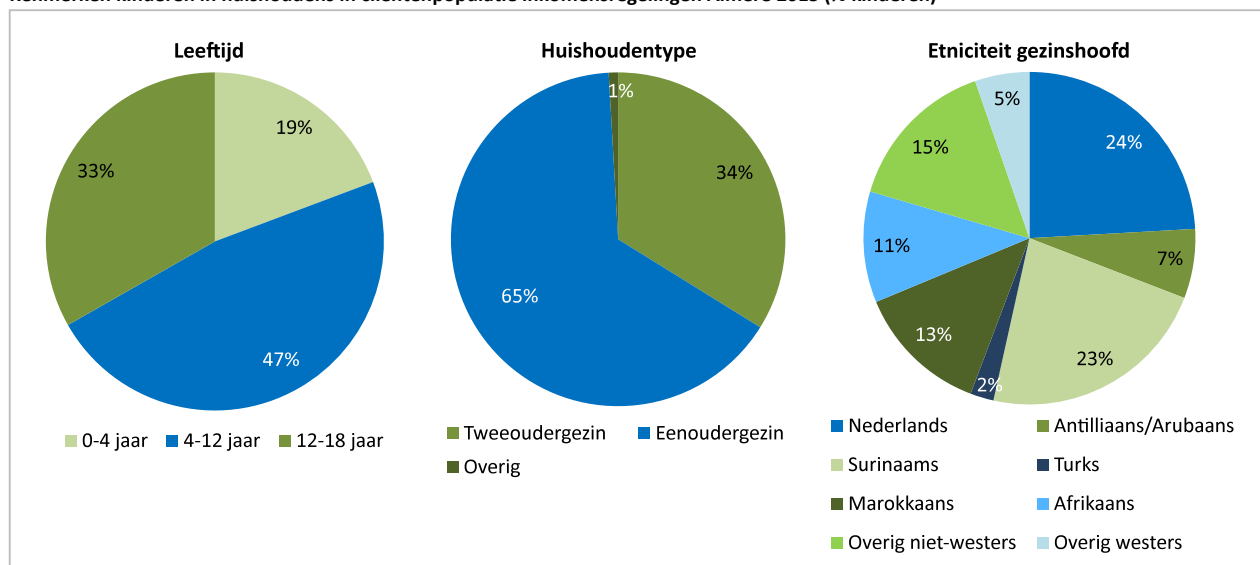
Het aantal kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie van de Almeerse inkomensregelingen verschilt ook slechts in zeer kleine mate tussen 2015 en de drievoorgaande jaren. In 2015 behoren 6.181 kinderen tot een cliëntenhuishouden met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, wat neerkomt op een aandeel van 13% van alle kinderen. Ook in 2012, 2013 en 2014 betrof het 13% van alle Almeerse kinderen. Het grootste deel van deze kinderen (in 2015 93%) behoort tot huishoudens met een inkomen op het laagste minimumniveau (tot 105% van het sociaal minimum).

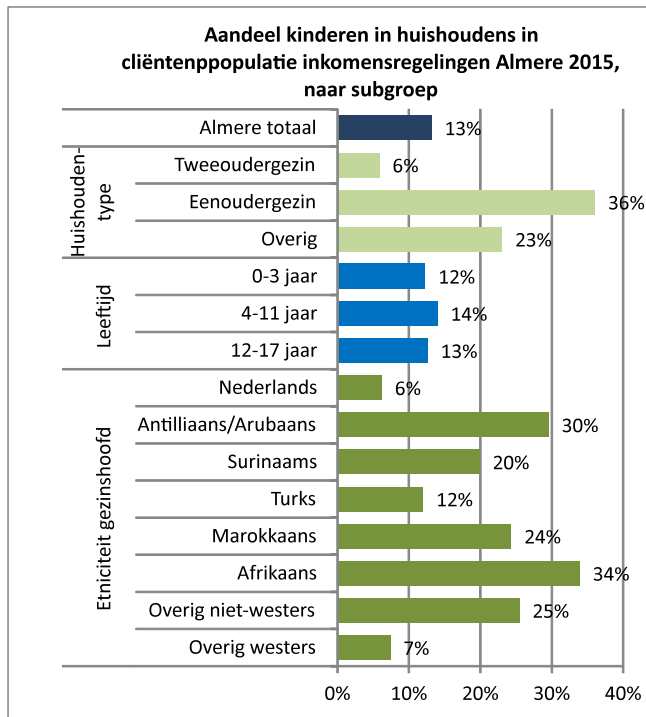
Bronnen: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2013-2015; Minimabestanden 2008-2012

Bijna de helft van de kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie van de Almeerse inkomensregelingen is 4 tot 12 jaar oud. Een derde is 12 jaar of ouder en 19% is jonger dan 4 jaar. Bijna twee derde van de kinderen in huishoudens die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning groeit op in een eenoudergezin en een derde in een gezin met twee ouders. Bijna een kwart van de kinderen behoort tot een huishouden waarvan het hoofd van Nederlandse afkomst is en een bijna even grote groep tot een huishouden met een gezinshoofd van Surinaamse afkomst. De andere etnische groepen maken een kleiner deel uit van de kinderen in cliëntenhuishoudens.

Kenmerken kinderen in huishoudens in cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2015 (% kinderen)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Kinderen in eenoudergezinnen behoren naar verhouding zeer vaak tot een huishouden dat gebruik maakt van een of meer inkomensregelingen en maar liefst zes keer zo vaak als kinderen in een gezin met twee ouders. Tussen de drie leeftijdsgroepen zijn er niet zulke grote verschillen in het aandeel kinderen dat tot huishoudens behoort in de cliëntenpopulatie. Kinderen in huishoudens waarvan het hoofd van Afrikaanse of Antilliaanse/Arubaanse herkomst is groeien het vaakst op in huishoudens die afhankelijk zijn van gemeentelijke inkomensondersteuning. Voor kinderen in huishoudens met een hoofd van Nederlandse of overig westerse afkomst geldt dit het minst.

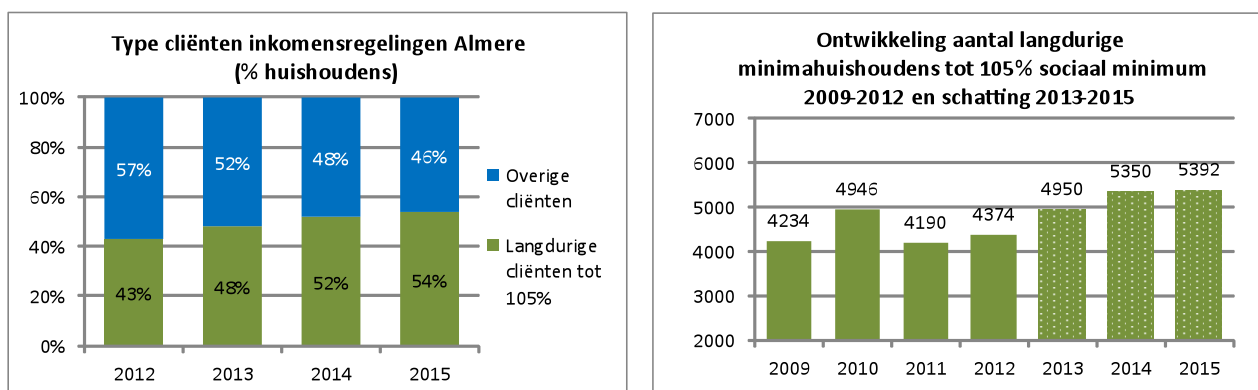
3. Langdurige cliënten inkomensregelingen Almere

Hoe langer de minimumsituatie duurt, hoe meer een huishouden financieel knel komt te zitten. Het risico wordt dan groter dat in deze gezinnen problemen ontstaan op het gebied van schulden en dat er financiële drempels ontstaan voor maatschappelijke participatie. In uiterste gevallen kan een situatie ontstaan waar sprake is van sociale uitsluiting, oftewel van niet mee kunnen doen. Ter ondersteuning van langdurige minima bestaat in Almere een inkomensondersteuningsregeling, de individuele inkomensvoet (voorheen langdurigheidstoelage). Deze wordt verstrekt als men tenminste vijf jaar op een minimumniveau leeft (zie gebruik regelingen in hoofdstuk 4).

Voor het vaststellen van langdurigheid wordt in *dit* hoofdstuk uitgegaan van een duur van de cliëntrelatie van inkomensregelingen van ten minste drie jaar, en van een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Drie jaar is een periode waarin de gevolgen van armoede kunnen cumuleren en een periode die ook in andere gemeenten vaak gebruikt wordt om langdurigheid van de minimumsituatie vast te stellen.

3.1 Omvang en spreiding langdurige cliëntenpopulatie

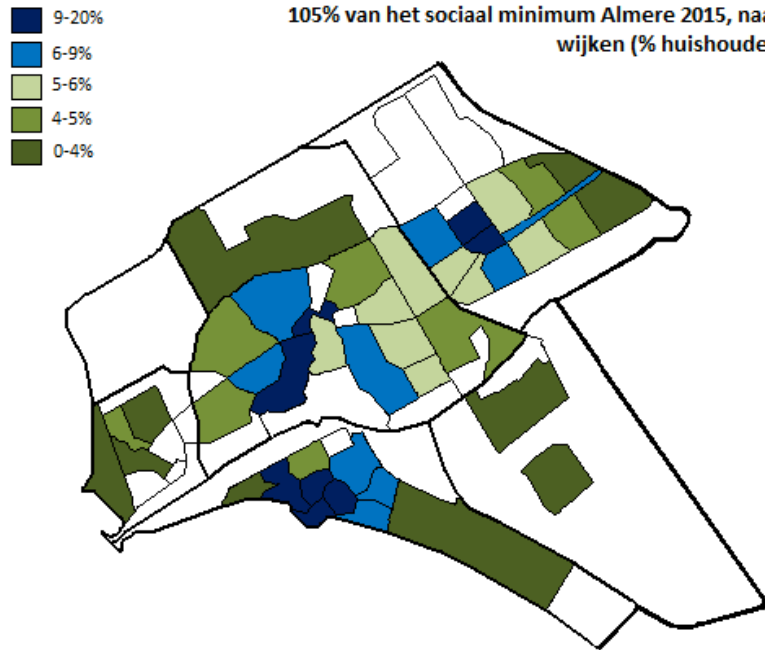
Het aantal huishoudens dat langdurig cliënt is van een of meerdere Almeerse inkomensregelingen en een inkomen heeft tot 105% van het sociaal minimum is 5.321 in 2015, een lichte stijging van 1% ten opzichte van 2014 toen het aantal 5.280 bedroeg. Het aandeel langdurige cliënten in de totale cliëntenpopulatie ligt hiermee op 54%. In totaal betreft het 6,3% van alle Almeerse huishoudens.

Bronnen: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2013-2015; Minimabestanden 2009-2012

Het geschatte aantal langdurige minimahuishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum verschilt niet veel van het aantal langdurige cliënten op dat inkomensniveau aangezien voor de berekening van de duur van de minimumsituatie de gegevens van de huurtoeslag niet werden gebruikt. Het is daarom te verwachten dat het totaal aantal langdurige minimahuishoudens met een inkomen op het laagste minimumniveau meegestegen is.

Omvang langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2015, naar wijken (% huishoudens)

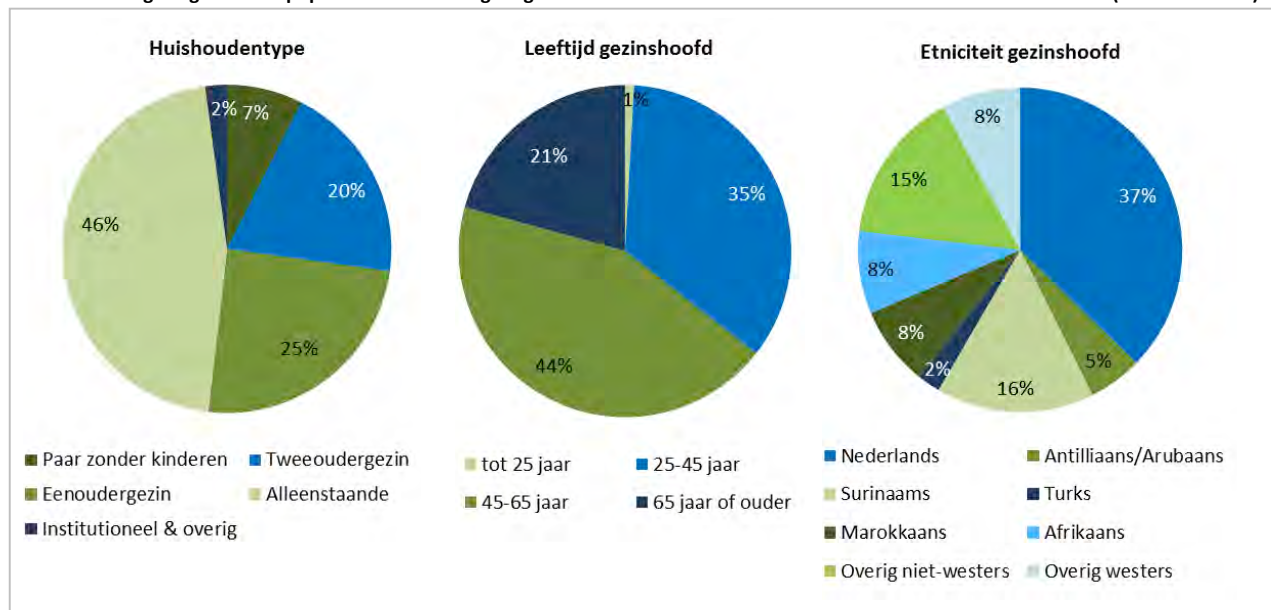

De spreiding van de langdurige cliënten op het laagste minimumniveau over de stad komt grotendeels overeen met de spreiding van alle minima huishoudens. De oudere wijken met veel sociale huurwoningen hebben een relatief grote langdurige cliëntenpopulatie. Van alle wijken bevinden zich naar verhouding de meeste langdurige cliënten met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum in Staatsliedenwijk, De Hoven, De Wierden en De Werven. In deze wijken heeft een op de zeven tot één op de elf huishoudens drie jaar of langer een inkomen op het laagste minimumniveau. Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage langdurige cliënten-huishoudens tot 105% per wijk.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

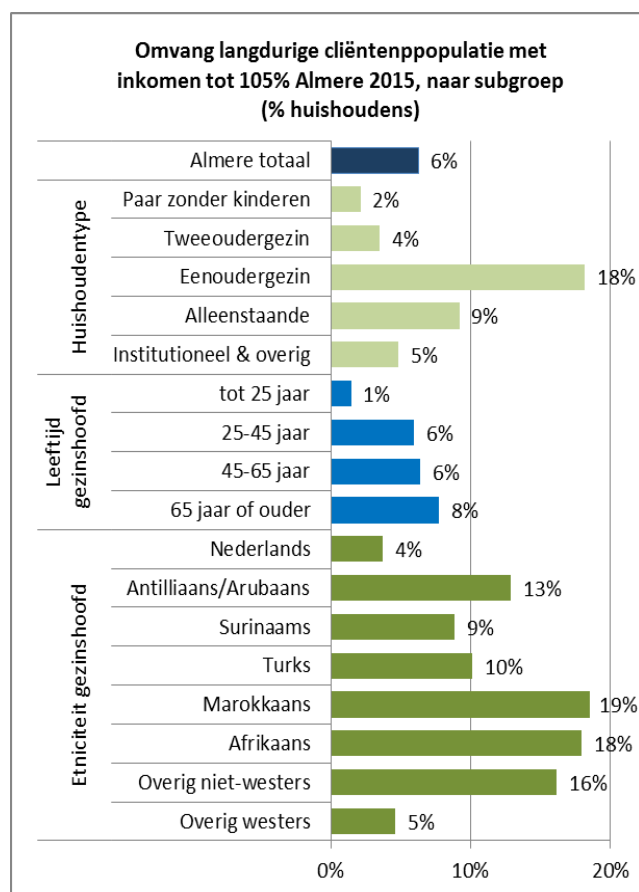
3.2 Kenmerken langdurige cliënten inkomensregelingen

Kenmerken langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2015 (% huishoudens)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Bijna de helft van de langdurige cliënten met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum is alleenstaand en een kwart is een eenoudergezin. Een op de vijf van deze langdurige cliënten is een tweeoudergezin. Van de grootste groep langdurige cliënten is het hoofd tussen de 45 en 65 jaar oud. Ruim een derde is jonger dan 45 en 21% is ouder dan 65 jaar. Er zijn nauwelijks langdurige cliënten met een gezinshoofd dat jonger is dan 25 jaar. Qua etniciteit heeft de grootste groep binnen de langdurige cliëntenpopulatie een Nederlandse achtergrond. De daaropvolgende grootste groepen hebben een Surinaamse en overig niet-westerse achtergrond.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

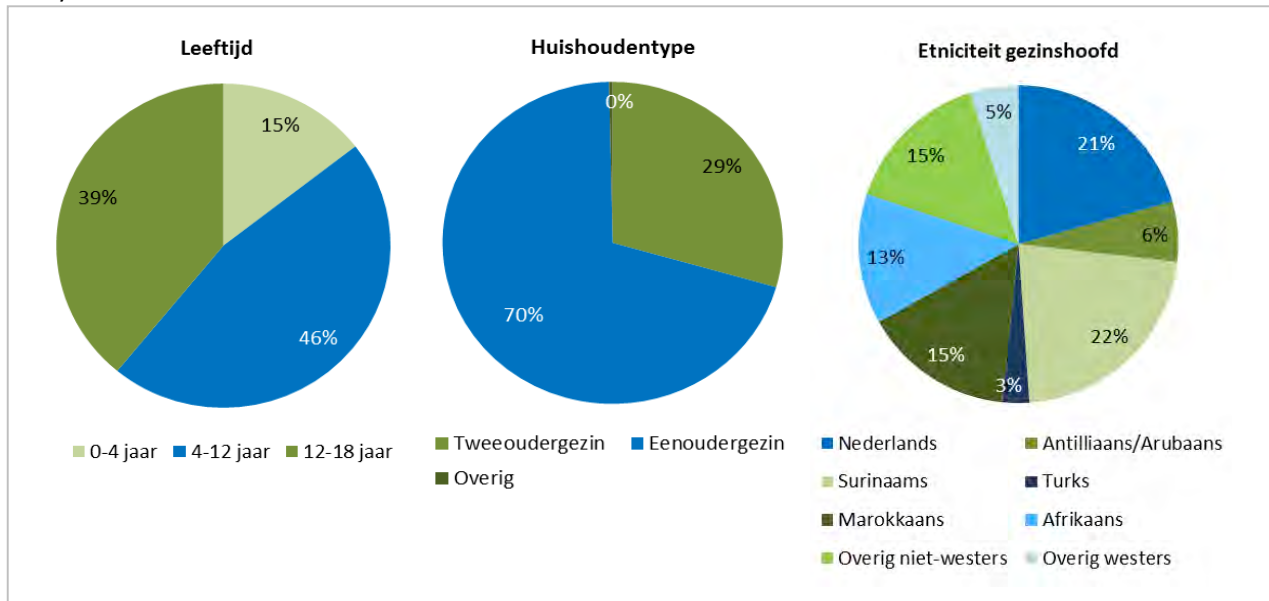
Van alle eenoudergezinnen in Almere behoort maar liefst 18% tot de langdurige cliëntenpopulatie met een inkomen op het laagste minimumniveau. Ook onder alleenstaanden zijn er relatief veel langdurige cliënten. Bij de paren zonder kinderen is dat slechts 2% en bij de tweeoudergezinnen 4%. Het aandeel 65-plussers dat langdurig cliënt is van een of meer inkomensregelingen en een inkomen heeft tot 105% is met 8% relatief groot. Bij huishoudens waarvan het hoofd jonger is dan 25 jaar komt dit veel minder dan gemiddeld voor. Almeerse huishoudens waarvan het hoofd van Marokkaanse, Afrikaanse of overig niet-westerse afkomst is, behoren relatief het vaakst tot de langdurige cliënten met een inkomen op het laagste minimumniveau. Bij huishoudens van Nederlandse en overig westerse afkomst komt dit juist het minst voor.

3.3 Kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen

Kinderen uit langdurige minimahuishoudens lopen, meer nog dan kinderen uit huishoudens met een kortdurende minimumsituatie, extra risico op sociale uitsluiting en achterstelling. Het aantal kinderen dat tot een huishouden behoort dat langdurig cliënt is en een inkomen heeft tot 105% van het sociaal minimum, is in 2015 3.378, wat neerkomt op 7,2% van alle minderjarige kinderen in Almere. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2014. Toen betroffen het 3.495 kinderen, wat neerkwam op 7,4% van alle minderjarige kinderen.

Van de kinderen in langdurige cliëntenhuishoudens is 15% jonger dan vier jaar en bijna de helft is in de basisschoolleeftijd (4 tot 12 jaar). Vier op de tien kinderen in deze huishoudens zijn twaalf jaar en ouder. Dit aandeel is groter dan bij de kinderen in de totale cliëntenpopulatie, waar het aandeel kinderen jonger dan vier jaar groter is. Ruim twee derde van de kinderen in huishoudens op het laagste minimumniveau die langdurig afhankelijk zijn van inkomensondersteuning behoort tot een eenoudergezin. Dit aandeel is nog groter dan bij alle kinderen in de totale cliëntenpopulatie. Ruim twee op de tien kinderen in de langdurige cliëntenpopulatie behoren tot een huishouden met een gezinshoofd van Surinaamse afkomst en ruim twee op de tien tot een huishouden van Nederlandse afkomst. Deze relatieve groepen zijn iets kleiner dan in de totale cliëntenpopulatie. De overig niet-westerse, Marokkaanse en Afrikaanse groepen zijn daarna het grootst. Dit zijn ook groepen die in de totale cliëntenpopulatie naar verhouding iets kleiner zijn.

Kenmerken kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2015 (% kinderen)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

4. Gebruik van inkomensregelingen

In dit hoofdstuk komt het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen aan de orde. De informatie over gebruik en niet-gebruik van regelingen is gebaseerd op analyse van de onderstaande registraties:

Inkomensregeling	Doelgroep	Ingedeeld in inkomenscategorie in onderzoeksbestand
Algemene bijstand (uitkering Participatiewet, voorheen Wet werk en bijstand)	Huishoudens met een hoofd jonger dan 65 jaar, met onvoldoende inkomen of vermogen om van te leven.	Tot 105%
Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)	Oudere huishoudens (65+) met inkomen dat lager is dan het sociaal minimum (meestal bij onvolledige AOW).	Tot 105%
Bijzondere Bijstand	Huishoudens met een laag inkomen, met noodzakelijke kosten in een bijzondere situatie zonder dat daarvoor een voorliggende voorziening beschikbaar is.	105%-120%, als geen gebruik van regeling waarvoor categorie tot 105% geldt
Individuele inkomens toeslag (voorheen Langdurigheidstoeslag)	Huishoudens met een hoofd tussen 23 en 65 jaar, die gedurende 5 jaar of langer een inkomen hebben tot het sociaal minimum.	Tot 105%
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	Huishoudens met een inkomen tot het sociaal minimum.	Tot 105%
Woonlastenfonds	Huishoudens met huurtoeslag waarop een kwaliteitskorting* is toegepast, die gedurende 3 jaar of langer een inkomen hebben tot het sociaal minimum, waarvan ze 1 jaar een inkomen mogen hebben gehad tot 120% van het sociaal minimum.	Tot 105%
Aanvullende ziektekostenverzekering	Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.	105%-120%, als geen gebruik van regeling waarvoor categorie tot 105% geldt

* Boven de kwaliteitskortingsgrens moet de klant zelf bijdragen in de hoge huur en dekt de huurtoeslag niet volledig de meerkosten.

Toelichting inkomenscategorieën / minimumniveau's:

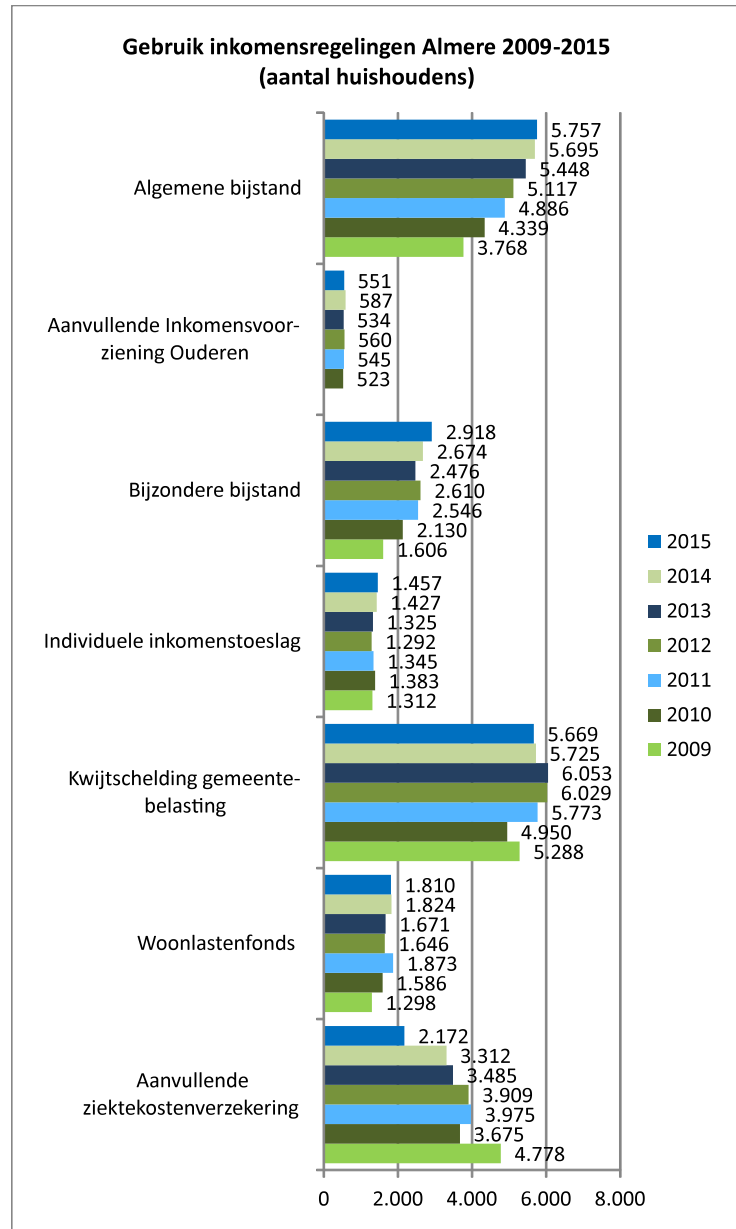
In het onderzoeksbestand zijn alle Almeerse huishoudens ingedeeld in drie inkomenscategorieën: 1. tot 105% van het sociaal minimum, 2. 105%-120% van het sociaal minimum en 3. meer dan 120% van het sociaal minimum:

1. Er is gekozen voor de grens van 105% (in plaats van 100%) aangezien ouderen met een inkomen op bijstandsniveau door belastingregels op een inkomen van 105% van het sociaal minimum uitkomen. De overige huishoudens die de betreffende inkomensregelingen gebruiken hebben wel een inkomen tot 100% van het sociaal minimum, maar de groep ouderen is te klein om er een aparte categorie voor te maken.
2. Er is gekozen voor de grens van 120% aangezien mensen tot ongeveer die grens aanspraak kunnen maken op bijzondere bijstand (eigenlijk is er geen harde grens, maar het komt niet vaak voor dat mensen die bijzondere bijstand krijgen een hoger inkomen hebben). Bij huishoudens met alleen een aanvullende ziektekostenverzekering is gekozen om die ook onder de tweede categorie te laten vallen, aangezien niet vastgesteld kan worden of ze onder of boven 105% en onder of boven 120% van het sociaal minimum zitten. Bovendien is voor een aparte categorie 120%-130% het aantal huishoudens te klein.
3. Huishoudens die in de laatste categorie vallen maken geen gebruik van de inkomensregelingen, waarmee ervan wordt uitgegaan dat hun inkomen hoger is dan 120% van het sociaal minimum. Op basis van de huurtoeslaggegevens van voorgaande jaren van de Belastingdienst (die sinds 2013 niet meer gebruikt mogen worden) wordt geschat dat in 2015 ongeveer 1.800 huishoudens die nu in de categorie 'meer dan 120%' vallen, een inkomen hebben dat in werkelijkheid lager is dan 120% van het sociaal minimum. Dit betreft 2% van de Almeerse huishoudens.

4.1 Gebruik regelingen

In 2015 maken 9.937 Almeerse huishoudens gebruik van één of meerdere gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen (inclusief AIO, uitgevoerd door SVB). Dit is iets minder dan in 2014, toen het aantal 10.176 bedroeg.

Van de zeven inkomensregelingen is tussen 2014 en 2015 het gebruik gestegen bij drie regelingen. Bij de algemene bijstand is sprake van een lichte stijging. Sinds 2009 is er al een stijgende trend te zien in het aantal bijstandsuitkeringen, maar de stijging in het afgelopen jaar is met 1% het kleinst sinds 2009. Ook het gebruik van de individuele inkomensvoet is licht gestegen. Het beroep op de bijzondere bijstand is nog het sterkst gestegen. Het gebruik van de overige vier inkomensregelingen laat een daling zien. Bij het woonlastenfonds, kwijtschelding belastingen en de aanvullende bijstand voor ouderen (AIO) betreft het een lichte daling. Het beroep op de aanvullende ziektekostenverzekering is echter sterk gedaald. Dit hangt samen met de overgang naar een andere verzekeraar met ingang van 1 januari 2015. Een deel van de cliënten van voor die datum heeft ervoor gekozen bij de oude zorgverzekeraar aangesloten te blijven en is niet mee overgegaan naar de nieuwe.

Bronnen: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2013-2015; Minimabestanden 2009-2012

Niet alle huishoudens uit de cliëntenpopulatie inkomensregelingen met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum zijn afhankelijk van een bijstandsuitkering. Het betreft in 2015 64% van deze huishoudens, wat net zoveel is als in 2014. Door deze groep wordt van de regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen daarna het meest gebruik gemaakt, namelijk door 63% van de huishoudens. De derde meest gebruikte regeling is de bijzondere bijstand, waarvan 25% van de laagste inkomensgroep gebruik maakt en een bijna drie keer zo groot aandeel van de groep met een inkomen tussen 105% en 120%. Twee op de tien huishoudens in de laagste inkomensgroep maakten gebruik van de aanvullende ziektekostenverzekering tegenover drie op de tien in de andere groep. De overige regelingen: woonlastenfonds, individuele inkomensvoet en aanvullende bijstand voor ouderen kunnen alleen gebruikt worden door huishoudens op het laagste minimumniveau. In 2015 werden deze regelingen respectievelijk door 20%, 16% en 6% van de cliëntenhuishoudens met een inkomen tot 105% gebruikt.

Gebruik inkomensregelingen Almere 2014 en 2015 (% cliëntenhuishoudens)

	Inkomen tot 105% van sociaal minimum		Inkomen van 105% tot 120% van sociaal minimum		Totale cliëntenpopulatie inkomensregelingen	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Algemene Bijstand	64%	64%	-	-	56%	58%
Aanvullende Inkomensvoorz Ouderen	7%	6%	-	-	6%	6%
Bijzondere Bijstand	23%	25%	46%	71%	26%	29%
Individuele inkomenstoeslag	16%	16%	-	-	14%	15%
Kwijtschelding gemeentebelasting	65%	63%	-	-	56%	57%
Woonlastenfonds	21%	20%	-	-	18%	18%
Aanvullende ziektekostenverzekering	29%	21%	55%	30%	33%	22%

Bronnen: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2014, 2015

4.2 Stapeling gebruik regelingen

Binnen de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen verschilt het gebruik van het aantal regelingen. Het aandeel huishoudens dat één regeling gebruikt is 43% en het aandeel dat er twee gebruikt is 28%. Er zijn 46 huishoudens die zes van de zeven inkomensregelingen gebruiken, wat neerkomt op 0,5% van de huishoudens in de cliëntenpopulatie. Geen enkel huishouden doet een beroep op alle zeven inkomensregelingen. Dit heeft te maken met het feit dat de AIO-regeling (Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen) bestemd is voor 65-plussers, terwijl de bijstand bestemd is voor personen jonger dan 65 jaar. De doelgroepen van deze regelingen sluiten elkaar dus uit.

Ruim een derde van de huishoudens die één regeling gebruiken heeft alleen een bijstandsuitkering en 32% maakt alleen gebruik van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

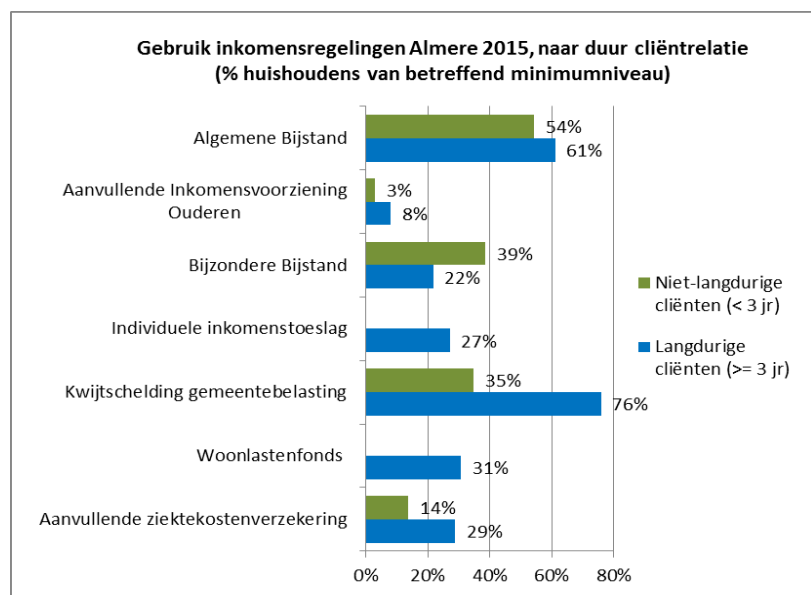
Stapeling gebruik inkomensregelingen 2015

Aantal Inkomens-regelingen	Aantal huishoudens	Percentage cliëntenhuishoudens
1	4.249	43%
2	2.747	28%
3	1.633	16%
4	894	9%
5	368	4%
6	46	0,5%
7	0	0%
Totaal	9.937	100%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

4.3 Gebruik regelingen naar duur cliëntrelatie

Het gebruik van algemene bijstand, aanvullende bijstand voor ouderen, kwijtschelding gemeentebelastingen en de aanvullende ziektekostenverzekering is bij de langdurige cliënten (fors) hoger dan onder huishoudens met een cliëntrelatie die korter duurt dan drie jaar. Van de bijzondere bijstand maken naar verhouding juist meer huishoudens met een korte cliëntrelatie gebruik. De individuele inkomenstoeslag en het woonlastenfonds zijn regelingen die bedoeld zijn voor huishoudens die langdurig van een minimuminkomen moeten rondkomen. Hiervan kunnen niet-langdurige cliënten geen gebruik maken.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

4.4 Niet-gebruik van regelingen door rechthebbenden

Niet iedere rechthebbende blijkt ook daadwerkelijk gebruiker te zijn van een inkomensondersteunende regeling. Het verschijnsel niet-gebruik is inherent aan het feit dat het initiatief tot het beroep op een bepaalde tegemoetkoming bij de burger ligt. Niet-gebruik kan onder andere samenhangen met onbekendheid met (veranderingen in) de regeling, of met de wijze van aanvragen, de perceptie dat aanvragen teveel rompslomp met zich meebrengt of omdat men niet beschikt over mogelijkheden of vaardigheden om de aanvraag te doen. Ook zijn er mensen die geen gebruik van een regeling *willen* maken, waarbij bijvoorbeeld schaamte een rol kan spelen. Wanneer gekeken wordt naar het bereik van regelingen is daarnaast niet altijd bij voorbaat vast te stellen wie tot de doelgroep behoort. De regelingen worden individueel toegekend na een toetsing van de persoonlijke situatie. Van belang is zich te realiseren dat een volledig bereik van regelingen niet realistisch is.

Het feitelijke niet-gebruik van regelingen is moeilijk exact in beeld te brengen. Voor de diverse inkomensondersteunende regelingen gelden verschillende vereisten en voorwaarden. Of huishoudens daar ook aan voldoen wordt door elke individuele situatie specifiek bepaald. Het beeld van niet-gebruik wordt hier beperkt tot de regelingen waarvoor met enige zekerheid iets over de omvang van de groep gezegd kan worden. Dit geldt voor de kwijschelding gemeentebelasting, de aanvullende ziektekostenverzekering en de individuele inkomenstoeslag. Gebruik en niet-gebruik is berekend voor de groep binnen de cliëntenpopulatie, die is ingedeeld in de bijbehorende inkomenscategorie en voldoet aan de vereiste duur van de betreffende regeling.

Opvallend is het hoge aandeel niet-gebruik van de aanvullende ziektekostenverzekering. Bijna acht op de tien cliënten die hoogstwaarschijnlijk recht hebben op deze regeling maakt er geen gebruik van. Ook het niet-gebruik van de individuele inkomenstoeslag (64%) en de kwijscheldingsregeling (37%) is hoog te noemen.

Bereik inkomensregelingen Almere 2015

	Gebruik regeling (aantal huishoudens)	Gebruik regeling (% huishou- dens)	Niet-gebruik regeling (% huishou- dens)
Kwijschelding gemeentebelasting (voor huishoudens met inkomen tot het sociaal minimum; inkomenscategorie: tot 105% van sociaal minimum)	5.669	63%	37%
Aanvullende ziektekostenverzekering (voor huishoudens met inkomen tot 130% van sociaal minimum; inkomenscategorie: tot 120% van sociaal minimum)	2.172	22%	78%
Individuele inkomenstoeslag (voor huishoudens met hoofd van 23 tot 65 jaar, inkomen tot sociaal minimum gedurende 5 jaar of langer; inkomenscategorie: tot 105% van sociaal minimum)	1.457	36%	64%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

4.5 Gebruik bijzondere bijstand uitgelicht

In 2015 hebben 3.165 cliënten (in 2.918 huishoudens) bijzondere bijstand ontvangen van de gemeente Almere. Het totaal aantal cliënten bijzondere bijstand is met 10% gestegen ten opzichte van 2014. In totaal is een bedrag van €4.529.301 uitgekeerd, wat een groei van 19% betekent ten opzichte van het voorgaande jaar. Gemiddeld genomen werd er een bedrag van €1.431 uitbetaald per unieke cliënt in 2015, wat meer is dan in 2014, toen het om €1.321 ging.

Het grootste deel (73%) van de cliënten heeft één soort bijzondere bijstand gekregen. Twee op de tien cliënten hebben twee soorten ontvangen.

Stapelings gebruik bijzondere bijstand 2015

Aantal soorten bijzondere bijstand	Aantal cliënten bijzondere bijstand	Aandeel cliënten (% unieke cliënten)
1	2.301	73%
2	604	19%
3	192	6%
4	53	2%
5 of meer	15	0%
Totaal	3.165	100%

Bron: Databestand Bijzondere bijstand Almere 2015, bewerking O&S Almere

Zowel in termen van het aantal cliënten als in termen van het bedrag, is in 2015 in Almere het meest gebruik gemaakt van de vergoeding voor bewindvoeringskosten. Hiervan maakte bijna de helft van de cliënten bijzondere bijstand gebruik. De bewindvoeringskosten kende van alle typen bijzondere bijstand de grootste toename in aantal cliënten en in het totaalbedrag tussen 2014 en 2015. Bijna een kwart van de cliënten heeft een vergoeding gekregen voor woninginrichting. In termen van kosten is dit ook het tweede grootste totaalbedrag. Daarna hebben de meeste mensen vergoedingen gekregen voor rechtsbijstand (10%) en 'woonkosten tot huurgrens' (7%). Het derde grootste bedrag is uitgegeven aan vergoedingen voor 'woonkosten boven huurgrens'. 'Woonkosten tot huurgrens' vormen de vierde grootste kostenpost. Veruit de hoogste vergoeding per cliënt werd gemiddeld betaald voor kinderopvang, op afstand gevolgd door aanvullende bijstand voor personen jonger dan 21 jaar en 'woonkosten boven huurgrens'.

Aantal cliënten bijzondere bijstand en bedragen Almere 2015, naar soort bijzondere bijstand

	Aantal cliënten bijzondere bijstand	Aandeel cliënten (% unieke cliënten)	Bedrag	Aandeel bedrag (% van totaal)	Gemiddeld bedrag per cliënt (€)
Bewindvoeringskosten	1.486	47%	€ 2.195.518	48%	€ 1.477
Kosten inrichting/huisraad	687	22%	€ 657.267	15%	€ 957
Rechtsbijstand	317	10%	€ 82.590	2%	€ 261
Woonkosten tot huurgrens	233	7%	€ 209.923	5%	€ 901
Toeslag ZVW alleenst. in inr.	199	6%	€ 59.496	1%	€ 299
Rente/Aflossing schulddelging	192	6%	€ 48.347	1%	€ 252
Overige kosten	174	5%	€ 136.536	3%	€ 785
Overige kosten fin.transacties	168	5%	€ 99.006	2%	€ 589
Verhuiskosten	162	5%	€ 99.417	2%	€ 614
Voorschotboeking	150	5%	€ 136.929	3%	€ 913
Woonkosten boven huurgrens	110	3%	€ 250.252	6%	€ 2.275
Eenmalig levensonderhoud	102	3%	€ 97.975	2%	€ 961
Overige kosten woonvoorziening	91	3%	€ 59.597	1%	€ 655
Overige vervoerskosten	64	2%	€ 46.845	1%	€ 732
Waarborgsom	60	2%	€ 26.761	1%	€ 446
Aanvullende bijstand < 21	44	1%	€ 154.316	3%	€ 3.507
Kosten i.v.m. geboorte	32	1%	€ 14.905	0%	€ 466
Medische/paramedische kosten	28	1%	€ 15.147	0%	€ 541
Overige alg. levensbehoeften	26	1%	€ 42.691	1%	€ 1.642
Overige kosten maatsch. zorg	20	1%	€ 20.590	0%	€ 1.029
Kinderopvang	12	0%	€ 75.739	2%	€ 6.312
Terugboeking ontvangst	17	1%	-€ 545	0%	-€ 32
TOTAAL	3.165		€ 4.529.301	100%	€ 1.431

Bron: Databestand Bijzondere bijstand Almere 2015, bewerking O&S Almere

4.6 Gebruik Stadsfonds

Het Stadsfonds is een gemeentelijk fonds waaruit organisaties die activiteiten organiseren voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen subsidie kunnen aanvragen. Het doel is de ontplooiingskansen van deze kinderen te vergroten en daarmee de kans op overerving van armoede te verkleinen. Het kan bijvoorbeeld gaan om sportieve of culturele activiteiten.

In 2015 is het bereik van het Stadsfonds toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren. Binnen het Stadsfonds heeft het Jeugdsportfonds het grootste bereik met 1.109 kinderen in 2015. Zowel het Jeugdsportfonds als het Jeugdcultuurfonds en het Fonds Bijzondere Noden hebben in 2015 meer kinderen bereikt dan in de jaren daarvoor.

Bereik Stadsfonds 2011-2015

Organisatie	Type activiteit	Bereikte kinderen				
		2011	2012	2013	2014	2015
Jeugdsportfonds	Sportparticipatie	435	400	554	898	1.109
Jeugdcultuurfonds	Cultuurparticipatie	124	160	223	314	360
Stichting Jeugd in Beweging	Zwemles	152	152	220	n.b.*	n.b.
Stichting Jeugd in Beweging	Zomerkamp	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	80
Fonds Bijzondere Noden	Noodhulp	168	n.b.	105	113	141
Kindervakantieland	Vakantie	n.b.	180	n.b.	180	180
Stichting Weekje Weg (bereikte gezinnen)	Vakantie	50	50	n.b.	20	13
Stichting Intentio	Steun en aandacht voor kansarme kinderen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	300
Totaal**		929	942	1.102	1.525	2.183

* n.b. = niet bekend / niet beschikbaar bij opstellen van de rapportage

** Wegens ontbreken van sommige aantallen zijn de totalen niet accuraat.

Bron: Gemeente Almere, Dienst Sociaal Domein

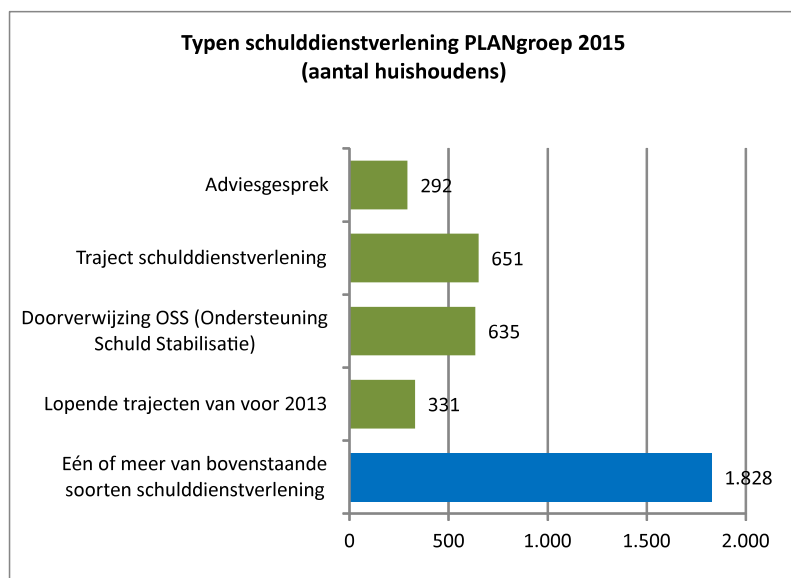
5. Schulden

Door schuldenproblematiek kunnen huishoudens in ernstige problemen geraken. Deze problematiek is niet alleen een zorg voor huishoudens, maar ook voor organisaties, instellingen en voor de (lokale) overheid. Een (langdurig) laag inkomen vergroot het risico op schulden¹¹ en een problematische schuldsituatie kan tot ontwrichting van de totale leefsituatie leiden. Het kan gepaard gaan met lichamelijke en/of psychische problemen, huisvestingsproblemen of dakloosheid, werkloosheid of relatieproblemen. Mensen met schulden kunnen in een neerwaartse spiraal terechtkomen, waarbij gedeeltelijke of zelfs totale uitsluiting van maatschappelijke deelname dreigt.¹²

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van huishoudens die cliënt zijn van de Almeerse schuldenaanpak. Vanaf 1 januari 2013 is een nieuwe aanpak van schuldenproblematiek van start gegaan in Almere¹³, waarin niet meer gesproken wordt over schuldhulpverlening, maar over het meer toepasselijke schulddienstverlening (SDV). Met de nieuwe aanpak wil de gemeente Almere (een perspectief op) maatschappelijke participatie van mensen met schulden bevorderen door hun financiële zelfredzaamheid te stimuleren. Daarnaast wil de gemeente onnodige maatschappelijke kosten als gevolg van schuldenproblematiek bij inwoners voorkomen. Binnen de aanpak van schuldenproblematiek worden, afhankelijk van de persoonlijke situatie, twee mogelijke resultaten nagestreefd: 1. een duurzame schuldenvrije toekomst; 2. een toekomst waarin de schuldenlast duurzaam gestabiliseerd is. Het gevolg hiervan is dat de gemeente accepteert dat er een groep schuldenaren is voor wie een schuldenvrije toekomst niet op korte termijn (en in sommige gevallen zelfs nooit) is weggelegd. De interventies die geboden worden om de schuldenlast duurzaam te stabiliseren worden met 'ondersteuning bij schuldstabilisatie' (OSS) aangeduid. Het traject OSS wordt uitgevoerd door Almeerse zorgaanbieders en gecoördineerd door Maatwerk-OSS (Zorggroep Almere). De screening, adviesgesprekken en de SDV-trajecten worden uitgevoerd door één uitvoeringsorganisatie, te weten PLANgroep.

5.1 Omvang cliëntenpopulatie schuldenaanpak

Huishoudens die budgetproblemen hebben kunnen zich voor advies wenden tot PLANgroep Almere, waarna een intakegesprek wordt gevoerd. Vervolgens wordt door PLANgroep bekeken of de cliënt een schulddienstverlenings-traject kan volgen, of dat ondersteuning bij het stabiliseren van de schulden een betere oplossing is. De uitkomst kan ook zijn dat het bij een adviesgesprek blijft.

NB: Cijfers wijken af van het jaarverslag 2015 van PLANgroep, aangezien het daarin om aantallen cliënten gaat en in deze rapportage over huishoudens. Per huishouden kunnen meerdere cliënten voorkomen.

In totaal zijn 1.828 Almeerse huishoudens cliënt (geweest) bij PLANgroep in 2015. Dit betreft 2% van alle Almeerse huishoudens. Het aantal cliënten is nagenoeg even groot als in 2014 en 2013.

Van de huishoudens die in 2015 cliënt waren hadden 982 huishoudens (54%) een schulddienstverleningstraject, waarvan 331 een traject dat nog liep van voor 2013. Van de nieuwe cliënten(huishoudens) die zich in 2015 hebben gemeld zijn er 635 doorverwezen naar Ondersteuning bij Schuldstabilisatie en hebben er 292 alleen een adviesgesprek gehad. Respectievelijk betrof het 35% en 16% van de cliënten in 2015.

¹¹ SCP (2011): Armoedesignalement 2012

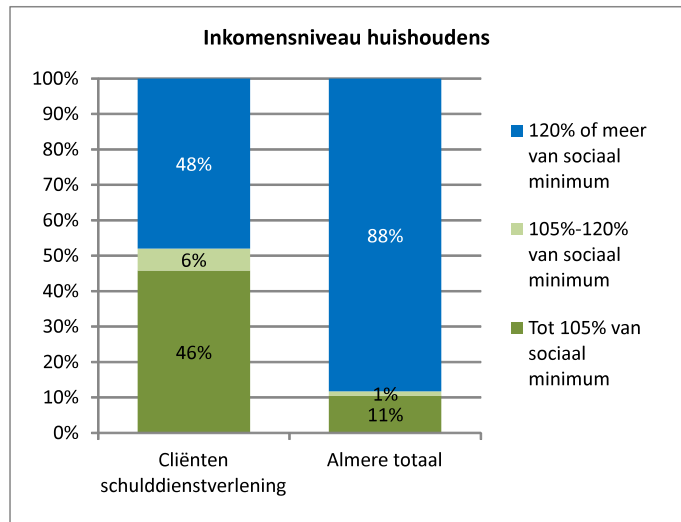
¹² Gemeente Almere (2007): Integrale Schuldhulpverlening in Almere

¹³ Gemeente Almere (2012) Schuldenaanpak in Almere = Werken met klantprofielen. Beleidsplan aanpak schuldenproblematiek 2013 - 2017

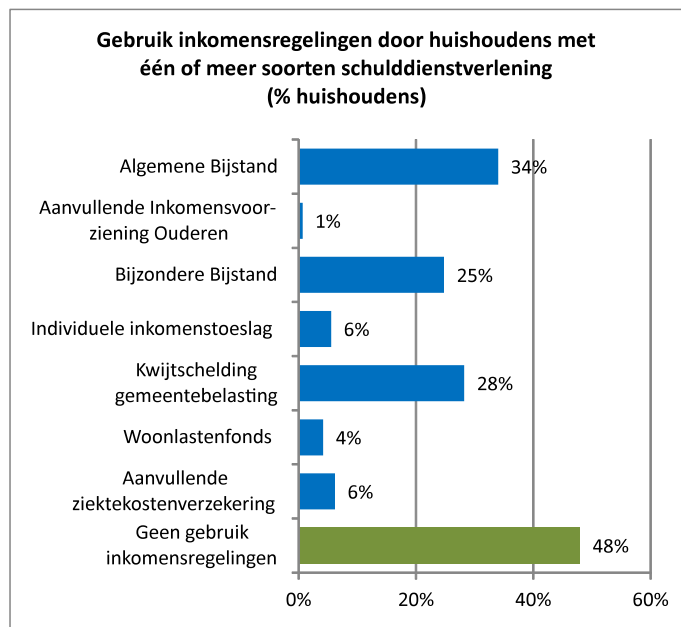
5.2 Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaankpak

Bijna de helft van de schulddienstverleningscliënten heeft een inkomen op het laagste minimumniveau, terwijl een andere kleine helft van hen een inkomen boven 120% van het sociaal minimum heeft. Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum zijn oververtegenwoordigd onder de cliënten van PLANgroep.

Ruim een derde van de huishoudens die in 2015 een vorm van schulddienstverlening hebben (gehad), heeft ook een bijstandsuitkering. Ruim een kwart heeft gebruik gemaakt van de regeling kwijtschelding gemeentebelasting en een kwart heeft naast schulddienstverlening bijzondere bijstand gehad. Slechts kleine aandelen van de huishoudens met schulddienstverlening hebben gebruik gemaakt van de overige inkomensregelingen. Bijna de helft van de huishoudens die cliënt zijn (geweest) bij PLANgroep in 2015 heeft geen gebruik gemaakt van de inkomensondersteuningsregelingen.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

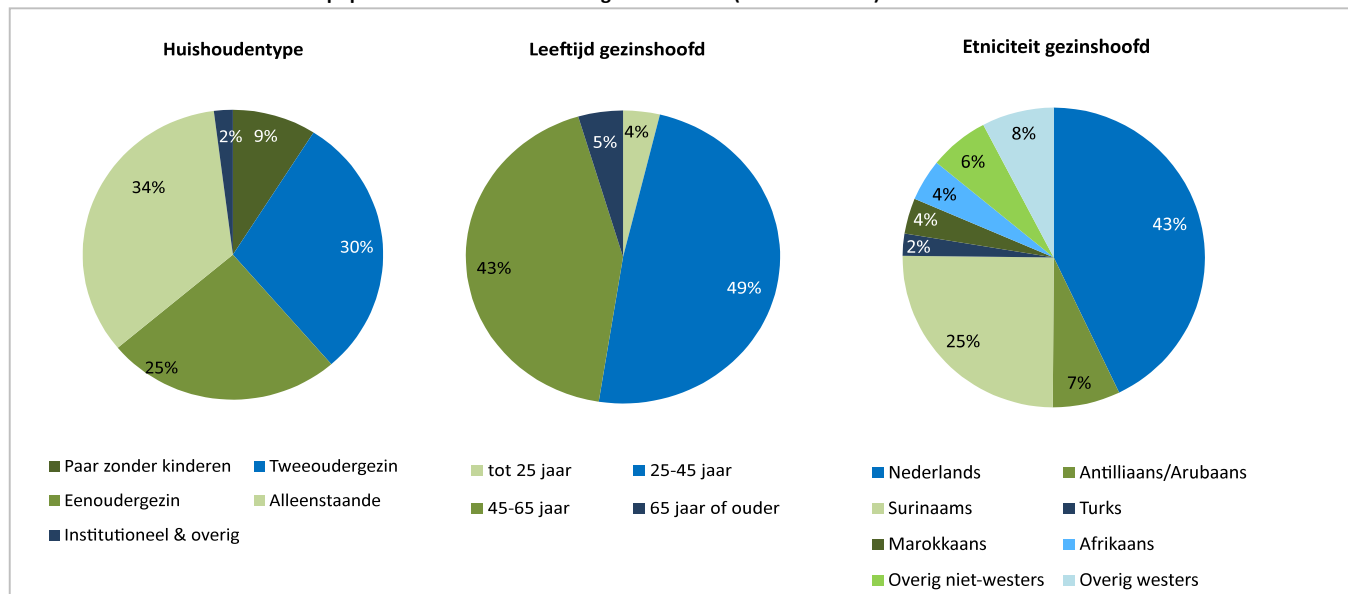
De grootste groep cliënten van schulddienstverlening in Almere is alleenstaand. Het betreft ruim een derde van alle huishoudens die in 2015 cliënt zijn (geweest) bij PLANgroep. Drie op de tien huishoudens zijn tweeoudergezinnen en een kwart is een eenoudergezin. Paren zonder kinderen maken een veel kleiner deel uit van de cliënten schulddienstverlening. Vooral eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd in de groep cliënten van PLANgroep en paren zonder kinderen zijn ondervertegenwoordigd.

Ongeveer de helft van de huishoudens die geregistreerd zijn bij PLANgroep in 2015 hebben een gezinshoofd dat tussen de 25 en 45 jaar oud is. Ruim vier op de tien zijn 45 tot 65 jaar oud. De groepen jonger dan 25 jaar en ouder dan 65 jaar komen in de schulddienstverlening weinig voor. Senioren huishoudens zijn sterk ondervertegenwoordigd in de cliënten schulddienstverlening en huishoudens met een gezinshoofd dat jonger is dan 45 jaar zijn iets oververtegenwoordigd.

De grootste groep huishoudens met schulddienstverlening heeft een gezinshoofd van Nederlandse afkomst (43%). Daarna is de groep met een Surinaamse achtergrond het grootst. De helft van de cliënten huishoudens van PLAN-

PLANgroep heeft een gezinshoofd met een niet-westerse achtergrond. Huishoudens met een gezinshoofd van alle niet-westerse afkomsten zijn (iets) oververtegenwoordigd in het cliëntenbestand van PLANgroep en dit geldt het sterkst voor de van oorsprong Antilliaanse/Arubaanse en Surinaamse huishoudens.

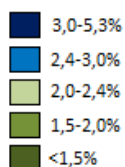
Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening Almere 2015 (% huishoudens)

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

5.3 Spreiding huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaanpak

Cliënten schulddienstverlening (% huishoudens) Almere 2015, naar wijken

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015

Staatsliedenwijk, De Werven en de Molenbuurt zijn de wijken met de grootste aandelen cliënten schulddienstverlening onder hun huishoudens in 2015. In deze wijken betreft het ongeveer één op de 25 huishoudens. Het globale beeld is dat in en rondom de centrumwijken van Haven en Buiten en in de oudere wijken van Stad de meeste schuldenproblematiek voorkomt en dat het nauwelijks voorkomt in de meer welvarende wijken. Toch zijn er ook enkele nieuwere wijken waar de schuldenproblematiek groter is dan gemiddeld.

Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage huishoudens in de cliëntenpopulatie schulddienstverlening per wijk.

Bijlage 1 – Verantwoording

Met behulp van gegevens uit diverse, veelal gemeentelijke registratiebronnen zijn de verschillende groepen huishoudens met inkomen tot 120% van het wettelijke sociale minimum in 2015 in kaart gebracht. Hiervoor werd gebruik gemaakt van diverse bestanden van de Dienst Sociaal Domein. Daarnaast werd gebruik gemaakt van zoveel mogelijk registraties van derden waar direct of indirect inkomensgegevens aan te ontleen zijn.

Het betreft de volgende bestanden:

- Algemene Bijstand
- Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) (van Sociale Verzekeringsbank via Dienst Sociaal Domein)
- Bijzondere Bijstand
- Individuele Inkomens toeslag
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen
- Aanvullende ziektekostenverzekering
- Woonlastenfonds
- Schulddienstverlening (PLANgroep)

Deze bestanden zijn gekoppeld aan de BRP (Basisregistratie Persoonsgegevens) op persoonsniveau. Hieruit is een onderzoeksbestand ontstaan op persoons- en huishoudensniveau.

Sinds 2012 mogen, in tegenstelling tot voorgaande jaren, gegevens van de Belastingdienst over huurtoeslag niet meer gebruikt worden ten behoeve van het minimabestand. Omdat daardoor een deel van de minima niet in beeld is kan niet meer gesproken worden over ‘de Almeerse minima’. Het databestand wordt daarom niet het ‘Minimabestand’ genoemd, maar ‘Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015’. Op basis van data van voorgaande jaren en landelijke ontwikkelingen is wel een schatting gemaakt van de totale groep minima.

Op basis van het databestand kan de omvang en samenstelling in beeld gebracht worden van de huishoudens die gebruik maken van één of meerdere inkomensregelingen van de gemeente Almere en die een inkomen hebben tot 105% en 105%-120% van het voor dat huishoudentype betreffende sociale minimum. Van deze huishoudens kunnen achtergrondkenmerken zoals huishoudentype, herkomst, leeftijd, inkomensbron en duur op het inkomensniveau weergegeven worden, evenals de spreiding over de stad. Tenslotte kan het gebruik en een benadering van het niet-gebruik van enkele inkomensondersteunende regelingen die de gemeente aanbiedt in beeld gebracht worden.

Gegevens in de rapportage hebben betrekking op het gebruik in 2008 t/m 2015. Met ingang van 2011 is de peildatum van de bronbestanden gewijzigd naar 31 december. De peildatum van de bevolkingssamenstelling is 31 december 2015. De gegevens hebben dus betrekking op de mensen die op dat moment in Almere woonden. Overige bronnen hebben een peildatum die daar in 2015 het dichtst mogelijk bij ligt. Eén exacte peildatum voor elke bron is niet mogelijk, omdat elke regeling een eigen aanvraag-, toekennings- en verwerkingsperiode kent.

Het is mogelijk dat op de datum van de dataverzameling voor deze rapportage nog niet alle aanvragen voor regelingen waren afgehandeld en dat het uiteindelijke aantal gebruikers van verschillende regelingen iets hoger ligt. Op het totaal aantal huishoudens zal dit echter geen noemenswaardig effect hebben doordat de cliëntenhuishoudens veelal gebruik maken van meerdere regelingen en daardoor reeds meegeteld zijn.

Dit onderzoek wordt jaarlijks herhaald om de ontwikkelingen van de minima (t/m 2012) en de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen (vanaf 2013) in Almere in beeld te brengen.

Bijlage 2 – Bedragen sociaal minimum 2015

In deze rapportage worden de Almeerse huishoudens in drie inkomenscategorieën ingedeeld, die begrensd worden door percentages van het sociaal minimum. In onderstaande tabel staan de bijbehorende maandbedragen vermeld (ingaaande 1 januari 2015).

Bedragen sociaal minimum (netto maandbedrag inclusief 5% vakantietoelage)

Type huishouden	100%	105%	120%
Alleenstaande 21-65 jaar	€ 961	€ 1.009	€ 1.153
Alleenstaande 65+	€ 1.078	€ 1.132	€ 1.293
Alleenstaande ouder 21-64 jaar*	€ 961	€ 1.009	€ 1.153
Alleenstaande ouder 65+*	€ 1.078	€ 1.132	€ 1.293
Paar 21-65 jaar	€ 1.373	€ 1.441	€ 1.647
Paar 65+	€ 1.472	€ 1.545	€ 1.766

*Alleenstaande ouders hadden tot 2014 recht op een hoger uitkeringsbedrag dan alleenstaanden. Deze toeslag wordt met ingang van 2015 betaald via het kindgebondenbudget (alleenstaande-ouderkop).

Bron: Rijksoverheid (2014). Nieuwsbericht 19-12-2014. *Uitkeringsbedragen per 1 januari 2015*.

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2014/12/19/sociale-verzekeringen-en-bijstandsuitkeringen-per-1-januari-2015>

Bijlage 3 – Wijkoverzicht cliënten inkomensregelingen 2015

	Totaal aantal huishoudens	Cliënten Inkomens-regelingen (% huishoudens)	Langdurige cliënten (> 3jr) met inkomen tot 105% (% huishoudens)	Cliënten schulddienst-verlening (% huishoudens)	Gemiddeld besteedbaar huishouden-inkomen 2013 (*€1.000)
Almere Haven	10.506	16%	9%	3%	32,7
Centrum Almere Haven	1007	20%	9%	3%	25,8
De Werven	1366	20%	13%	4%	26,9
De Hoven	1172	25%	16%	4%	27,9
De Meenten	1051	11%	6%	2%	32,3
De Grienden	1011	12%	8%	2%	34,0
De Marken+De Steiger	1278	12%	6%	3%	33,8
De Gouwen	1180	7%	3%	1%	36,7
De Wierden	1641	25%	15%	4%	25,5
De Velden	628	1%	x*	x	58,5
Overgooi+Stichtsekan	160	x	x	x	89,5
Overig Haven	12	50%	x	x	xx**
Almere Stad	45.886	11%	6%	2%	35,5
Centrum Almere Stad	2578	14%	6%	2%	29,7
Filmwijk	4438	12%	7%	2%	37,0
Danswijk+Veluwekan	2246	11%	6%	3%	34,6
Parkwijk	2288	10%	6%	2%	39,5
Verzetswijk	1412	10%	5%	1%	39,8
Waterwijk+Randstad	3339	11%	5%	2%	33,6
TdVaarten Noord	2599	10%	5%	2%	35,6
TdVaarten Zuid+Sallandsekan	3998	9%	4%	2%	37,0
Staatsliedenwijk	1247	32%	20%	5%	24,4
Kruidenwijk+Markerkan	3448	13%	8%	2%	33,4
Stedenwijk	4589	19%	10%	3%	28,5
Muziekwijk Nrd+Hollandsekan	4641	8%	4%	1%	37,3
Muziekwijk Zuid	2808	10%	6%	2%	34,4
Literatuurwijk+Gooisekan	3669	9%	5%	1%	39,2
Noorderplassen	2543	3%	1%	1%	47,7
Overig Stad	43	x	x	x	xx
Almere Buiten	23.092	11%	6%	2%	35,5
Centrum Almere Buiten	969	16%	9%	2%	25,7
Oostvaardersbuurt	2167	11%	5%	3%	38,1
Seizoenenbuurt+Buitenvaart	2088	10%	6%	2%	38,0
Molenbuurt+Poldervlak	1733	19%	11%	4%	29,6
Bouwmeesterbuurt+De Vaart	2019	13%	7%	2%	31,6
Landgoederenbuurt	1679	11%	6%	2%	37,6
Faunabuurt	1707	9%	5%	2%	38,8
Bloemenbuurt	2344	13%	8%	2%	32,5
Regenboogbuurt	2203	11%	6%	2%	35,5
Indischebuurt	799	18%	6%	3%	26,9
Eilandenbuurt	2347	9%	4%	2%	38,0
Stripheldenbuurt	2633	8%	4%	2%	37,3
Sieradenbuurt	386	x	x	x	47,8
Overig Buiten	18	x	x	x	xx
Almere Poort	4.602	7%	3%	2%	34,2
Europakwartier+Lagekan	1281	8%	4%	3%	31,7
Columbuskwartier	945	10%	5%	2%	35,4
Homeruskwtr+Hoge/Middenkan	2236	5%	1%	2%	34,2
Duin	140	x	x	x	xx
Almere Hout	745	2%	x	x	59,6
Vogelhorst	495	1%	x	x	64,3
Nobelhorst	148	6%	x	x	xx
Overig Hout	102	x	x	x	xx
Almere totaal	84.831	11,7%	6,3%	2,2%	35,3

* Bij 5 huishoudens of minder wordt een 'x' weergegeven.

** CBS geeft geen gegevens als het aantal eenheden waarover wordt gerapporteerd kleiner is dan 100, in die gevallen wordt 'xx' weergegeven.

Bronnen: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2015; CBS Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2013

Gemeente Almere,
SBC/team O&S
tel:14036
email:onderzoek&statistiek@almere.nl

Gemeente Almere

